

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

dokonanej w dniach 26-27 maja 2014 r. na kierunku „administracja” prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim realizowanych w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na Wydziale Ekonomicznym Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: dr hab. Paweł Chmielnicki - członek PKA

członkowie:

dr hab. Grzegorz Smyk - członek PKA

dr hab. Adam Sulikowski – ekspert PKA

mgr Artur Gawryszewski – ekspert formalno-prawny

Justyna Rokita - ekspert PSRP

Krótką informacją o wizytacji

Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na kierunku „administracja” prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim na Wydziale Ekonomicznym Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu. Studia drugiego stopnia zostały ocenione pierwszy raz.

Wizytacja została przeprowadzona z inicjatywy PKA.

w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2013/2014.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Wizytacja została poprzedzona zapoznaniem się przez członków Zespołu oceniającego PKA z Raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni, ustaleniem podziału zadań w trakcie wizytacji oraz sformułowaniem wstępnie dostrzeżonych problemów. W toku wizytacji członkowie Zespołu spotkali się z Władzami Uczelni i Wydziału, poddali analizie dokumenty zgromadzone wcześniej na potrzeby wizytacji przez Władze Uczelni i Wydziału, otrzymali dodatkowo zamówione dokumenty, przeprowadzili hospitacje zajęć dydaktycznych, spotkali się z pracownikami Uczelni odpowiedzialnymi za poszczególne zadania związane z jakością kształcenia na ocenianym kierunku, a także z kadrą akademicką i studentami kierunku „administracja”. Ocenie poddano również wylosowane prace dyplomowe, opinie promotorów, recenzje wraz z dokumentacją przebiegu egzaminu dyplomowego.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu Oceniającego PKA. Członkowie ZO spotkali się z życzliwym i profesjonalnym przyjęciem. Władze Uczelni i Wydziału udzielały niezwłocznie wszelkich potrzebnych informacji, zapewniały możliwość nieskrępowanego wglądu do dokumentów związanych z przedmiotem wizytacji. Organizacja spotkań z przedstawicielami Uczelni, pracownikami i studentami stała na w pełni satysfakcjonującym poziomie.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę.

1) Czy koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii jednostki?

Kierunek „administracja” jest jednym z trzech kierunków studiów na Wydziale Ekonomicznym Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu. Kształcenie na wyżej wymienionym kierunku studiów rozpoczęło się po utworzeniu na wniosek Wydziału Ekonomicznego studiów pierwszego stopnia (uchwała Nr 9/92 Senatu z dnia 24 września 1992 r.), a uchwałą nr 000-1/4/2011 z dnia 27 stycznia 2011 r. utworzono studia drugiego stopnia.

Misja Uniwersytetu Technologiczno - Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu wyraża się w założeniu, że Uniwersytet Technologiczno - Humanistyczny, kształcąc kolejne pokolenia inżynierów, ekonomistów i nauczycieli, zdobywa miano wiodącej uczelni regionu radomskiego i uznane miejsce na akademickiej mapie kraju. Wnosi istotny wkład w integralny system rozwoju intelektualnego regionu, a także całego społeczeństwa polskiego i społeczeństw innych krajów. Swoją misję na kierunku „administracja” Uczelnia realizuje poprzez: odkrywanie i przekazywanie prawdy, kształcenie studentów, prowadzenie badań naukowych oraz czynną współpracę z jednostkami samorządu oraz sektora gospodarczego o zasięgu lokalnym, krajowym i międzynarodowym. Kierunkowe cele strategiczne Uczelni zostały przyjęte uchwałą nr 000-1/1/2011 Senatu z dnia 27 stycznia 2011 r. Do kierunkowych celów strategicznych Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego na lata 2011-2015 należą: podniesienie rangi Uczelni i jej restrukturyzacja, ciągły rozwój kadry naukowej, rozwój infrastruktury Uczelni, doskonalenie procesu dydaktycznego, intensyfikacja działalności naukowo-badawczej, doskonalenie zarządzania Uczelnią, poszerzenie współpracy z zagranicznymi ośrodkami naukowymi, wspomaganie inicjatyw i działalności studenckiego ruchu naukowego, kulturalnego i sportowego.

Wydział Ekonomiczny realizuje swoje zadania uwzględniając wartości wyrażone w sentencji „*Est innatus in nobis cognitionis amor et scientiae*” („Wrodzone jest nam pragnienie poznania i wiedzy”) poprzez prowadzenie badań naukowych w zakresie nauk ekonomicznych i prawnych oraz popularyzację ich wyników, kształcenie studentów w zakresie ekonomii, towaroznawstwa i administracji, na poziomie zapewniającym zdobywanie wiedzy i umiejętności cenionych i poszukiwanych na krajowym rynku pracy oraz przez pracodawców zagranicznych, rozwijanie u studentów zdolności do samodzielnego myślenia, umiejętności samokształcenia, kultury osobistej i umysłowej oraz zasad postępowania etycznego i zgodnego z prawem, popularyzowanie w społeczeństwie wiedzy ekonomicznej i prawnej niezbędnej dla rozumienia procesów gospodarczych. Misja Wydziału Ekonomicznego obejmuje:

- prowadzenie badań naukowych w zakresie nauk ekonomicznych i nauki o administracji oraz popularyzacja wyników tych badań,
- kształcenie studentów w zakresie ekonomii, towaroznawstwa i administracji na różnych poziomach studiów (stacjonarne, niestacjonarne – I, II stopnia, studia podyplomowe) na poziomie zapewniającym zdobywanie wiedzy i umiejętności cenionych i poszukiwanych na krajowym rynku pracy oraz przez pracodawców zagranicznych,
- krzewienie wśród studentów zdolności do samodzielnego myślenia, umiejętności samokształcenia, kultury osobistej i umysłowej oraz zasad postępowania etycznego i zgodnego z prawem,

- kształtowanie wśród studentów postaw opartych na uniwersalnych zasadach wolności i niezależności myśli oraz badań naukowych, demokracji, zasadach tolerancji światopoglądowej, zasadach etyki i rzetelności naukowej oraz dydaktycznej, dobrych obyczajach obowiązujących w środowisku akademickim;
- kształtowanie wśród studentów postaw przedsiębiorczości, innowacyjności, otwartości na nowe idee i wyzwania,
- popularyzowanie wiedzy ekonomicznej i prawniczej w społeczeństwie niezbędnej dla rozumienia procesów gospodarczych.

Jak podniesiono w raporcie samooceny, podstawowym celem kształcenia studentów na kierunku „administracja” jest przygotowanie przyszłych kompetentnych urzędników, znających zasady organizacji i funkcjonowania administracji publicznej i gospodarczej, sprawnie posługujących się systemami informatycznymi oraz umiejących współpracować z klientami/klientami oraz mediami. Program kształcenia oparty jest na założeniu, że współczesne studia powinny łączyć teorię z praktyką. W trakcie studiów student zdobywa ogólną wiedzę z zakresu podstawowych gałęzi prawa, w tym szczególnie z obszaru prawa administracyjnego. Absolwent posiada ogólną wiedzę z obszaru nauk społecznych, zwłaszcza nauk o prawie i o administracji, oraz podstawową wiedzę ekonomiczną. Oznacza to umiejętność rozumienia tekstu normatywnego, posługiwania się regułami logicznego rozumowania, interpretowania przepisów prawa oraz możliwość dalszego specjalizowania się w realizowanej w ramach kierunku studiów dziedzinie prawa.

W budowaniu koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku szczególny nacisk został położony na aspekt stosowania prawa – zwłaszcza przez organy administracji publicznej. Absolwent kierunku ma potrafić samodzielnie sporządzać kluczowe w praktyce stosowania prawa pisma, tj. wnioski, decyzje, umowy. Umiejętność ta jest szczególnie rozwijana w trakcie zajęć z prawa administracyjnego, cywilnego (materialnego i formalnego) oraz prawa pracy. Wyrazem uwzględniania roli praktycznego aspektu w kształceniu studentów jest powierzenie prowadzenia zajęć dydaktycznych nauczycielom akademickim posiadającym stosowne doświadczenie zawodowe. Z kolei dzięki programowi praktyk studenckich i stosowanych w toku kształcenia form prowadzenia zajęć, absolwent ocenianego kierunku ma nabrać niezbędnych dla urzędnika umiejętności praktycznych, obejmujących m.in. organizację pracy, biurowość i posługiwanie się programami informatycznymi stosowanymi w administracji, rozwój umiejętności pracy w grupie i pełnienia w niej różnych ról.

Dokonując porównania wskazanych wyżej elementów misji Uczelni i Wydziału z *de iure* złożonymi oświadczeniami woli organów Uczelni i Wydziału, co do nazwy i afiliacji kierunku, efektów, programów i planów kształcenia, czyli elementów składających się na sposób realizacji przyjętej koncepcji kształcenia można stwierdzić, jak niżej.

Nazwa kierunku („administracja”) niewątpliwie koresponduje z koncepcją kształcenia, pozostaje adekwatna do efektów kształcenia, które obejmują w przeważającej mierze efekty związane z wiedzą opartą m.in. o nauki prawne. Efekty kształcenia są nakierowane na wyposażenie absolwenta w wiedzę, umiejętności i kompetencje adekwatne w wypadku podjęcia semantycznej próby denotacji wyrażenia „administracja”.

Nieco inaczej przedstawia się kwestia afiliacji kierunku do obszaru kształcenia, dziedzin i dyscyplin naukowych. Zgodnie z § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2011 r. Nr 243, poz. 1445

ze zm.), jednostka organizacyjna uczelni może prowadzić studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, jeżeli spełnia m.in. następujące warunki:

- 1) określiła nazwę kierunku studiów adekwatną do efektów kształcenia, poziom i profil kształcenia oraz formę studiów;
- 2) wskazała związek kierunku studiów ze strategią rozwoju, w tym misją uczelni;
- 3) przyporządkowała kierunek studiów do obszaru lub obszarów kształcenia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy oraz wskazała dziedziny nauki lub sztuki i dyscypliny naukowe lub artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia dla danego kierunku studiów.

W przypadku wizytowanego kierunku, właściwą jednostką organizacyjną jest Wydział Ekonomiczny działający przez umocowany, zgodnie ze statutem Uczelni organ i to jego oświadczenie woli ma charakter wiążący dla weryfikacji wniosku. Oświadczenia woli pozostałych organów uczelni (jak Senat), mają charakter czynności, określanych w doktrynie administracyjnego prawa ustrojowego jako „zgoda” (jednostka organizacyjna uczelni składa oświadczenie woli za zgodą innego organu uczelni). A zatem, prawidłowe procedowanie powinno polegać w tym wypadku na złożeniu oświadczenia woli przez umocowany organ jednostki organizacyjnej (Wydziału Ekonomicznego) w sprawie wskazania obszaru, dziedziny i dyscypliny, oraz – ewentualnie – na wyrażeniu zgody na powyższe, przez inne, umocowane zgodnie ze statutem uczelni, jej organy (Senat, Rektor).

Konkretyzacja przepisu punktu 3 cytowanego paragrafu nastąpiła na mocy uchwały nr 000-8/4/2012 Senatu Uczelni z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie określenia przez Senat efektów kształcenia dla prowadzonych przez Uczelnię kierunków studiów. W myśl załącznika do tej uchwały, kierunek „administracja”, zarówno w odniesieniu do studiów I stopnia, jak i II stopnia, przypisany jest do obszaru nauk społecznych, dziedziny nauk prawnych, dyscypliny nauki o administracji.

Zatem, Senat wskazał jako jedyną dyscyplinę, do której odnoszą się efekty kształcenia, dyscyplinę nauki o administracji.

Omawiana uchwała obciążona jest zatem wadami: procesową i materialnoprawną. W świetle powołanych wyżej przepisów, uchwała Senatu obciążona jest wadą formalną, gdyż oświadczenie woli w sprawie przyporządkowania kierunku do obszaru, dziedzin i dyscyplin powinno zostać złożone przez organ Wydziału, a nie Uczelni.

Jeśli chodzi o aspekt materialnoprawny, wypada przypomnieć, iż wskazanie dyscyplin do których odnoszą się efekty kształcenia dla danego kierunku studiów nie jest zabiegiem tylko formalnym, ale rodzi doniosłe konsekwencje: jest pierwszym oświadczeniem woli, jakie konstytuuje koncepcję kierunku. Stanowi deklarację co do tożsamości kierunku, co do charakteru wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, jakie może uzyskać absolwent kierunku. W związku z tym, według oświadczenia woli Senatu, efekty kształcenia związane z dyscypliną nauki o administracji powinny stanowić przeważającą część efektów kształcenia określonych dla kierunku. Powstaje w związku z tym pewna dysharmonia pomiędzy w/w oświadczeniem woli Rady Wydziału, a przyjętymi efektami, planami i programami. Istotną część tych efektów i zajęć budowana jest bowiem w oparciu o dwie inne dyscypliny: „prawo” oraz „ekonomia”.

Należy zatem stwierdzić, iż o ile wskazanie – jako dyscypliny, na której budowane są efekty kształcenia dla kierunku – „nauk o administracji” jest w pełni uzasadnione, gdyż efekty i zajęcia oparte na tej dyscyplinie stanowią znaczną część efektów i zajęć oferowanych na ocenianym kierunku, to brakuje wskazania w w/w uchwale Rady Wydziału pozostałych dyscyplin, stanowiących podstawę do sformułowania efektów kształcenia dla kierunku: „prawo” oraz „ekonomia”.

Pozostawiając teraz na boku kwestię wadliwego, zarówno pod względem formalnoprawnym, jak i materialnoprawnym, przyporządkowania kierunku do obszaru, dziedzin i dyscyplin należy stwierdzić, iż koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku oparta jest o tradycyjną koncepcję kształcenia na kierunku „administracja” realizowaną w minionych dekadach, a zatem – nadal – z bardzo wyraźną przewagą kształcenia w zakresie wiedzy prawniczej.

Na ocenianym kierunku realizowane są obecnie równolegle trzy plany studiów. Jeśli chodzi o studia I stopnia, pierwszy z nich przyjęty został Uchwałą Rady Wydziału Ekonomicznego nr 16 z dnia 24 marca 2011 r., drugi został zatwierdzony Uchwałą Rady Wydziału nr 70 z dnia 20 grudnia 2012 r., trzeci obowiązuje od bieżącego roku akademickiego 2013/14 (Uchwała Rady Wydziału z dnia 6 czerwca 2013 r.). Dotyczą one studiów odbywających się w formie stacjonarnej i niestacjonarnej. Pierwszy z nich opracowano jeszcze według wymagań przewidzianych w Standardach kształcenia (Załącznik nr 1 do Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunkowe, Dz.U. Nr 164, poz.1166), a dwa kolejne, już według zasad określonych w Krajowych Ramach Kwalifikacji. Nie zrywają one jednak z koncepcją kształcenia opartą o standardy, a jedynie ją modyfikują, głównie poprzez wzbogacenie oferty edukacyjnej. Oparte jest ono m.in. poprzez wprowadzenie efektów kształcenia budowanych na innych dziedzinach nauk, niż prawne, jak nauki ekonomiczne, a po części także społeczne (w programie pojawiły się m.in. zajęcia z zakresu socjologii). Należy podkreślić, iż wprowadzane zmiany nie mają charakteru rewolucyjnego, nie zmierzają do zmiany tożsamości kierunku „administracja”, ani ogólnej koncepcji kształcenia. Realizowana obecnie koncepcja kształcenia jest koncepcją spójną, sprawdzoną, opartą na wypracowanych przez lata standardach edukacyjnych właściwych dla kierunku „administracja”. Jako taka, wpisuje się zatem w misję Uczelni i strategię jej rozwoju. Należy dodać, iż na II stopniu studiów ocenianego kierunku realizowane są równolegle dwa plany: pierwszy - dotyczący studentów drugiego roku - zatwierdzony Uchwałą Rady Wydziału nr 22 z dnia 18 kwietnia 2012 r. obowiązujący od 1 października 2012 r., oraz drugi realizowany na pierwszym roku, którego podstawą jest Uchwała Rady Wydziału nr 36 z dnia 6 czerwca 2013 r. obowiązujący od 1 października 2013 r. Są one odpowiednikami II i III planu realizowanego na studiach I stopnia.

Z zarysowanego wyżej stanu, zasługującego – ogólnie biorąc – na pozytywną ocenę, wyłamuje się jednak kwestia oferty przedmiotów ogólnouczelnianych. Obejmuje ona grupę tzw. przedmiotów humanistyczno-ekonomiczno-społecznych (HES). Studenci mają prawo wyboru spośród corocznie ogłaszanej listy przedmiotów. Zajęcia w formie wykładów odbywają się na 2 i 3 semestrze studiów. Student ma obowiązek wybrać wykłady o łącznej liczbie 60 godzin na studiach stacjonarnych (30 na studiach niestacjonarnych) i uzyskać 4 punkty ECTS. Problemem jest oferta przedmiotów HES, obejmująca zajęcia kompletnie nie związane z ocenianym kierunkiem studiów, dotyczące np. historii flot wojennych, pracy złotnika, czy słynnych kompozytorów angielskich (!) Zajęcia ogólnouczelniane mają – z założenia – być zajęciami o charakterze uniwersalnym, przydatnymi dla studentów różnych kierunków studiów. Zatem, mogą realizować efekty kształcenia właściwe dla różnych dziedzin i dyscyplin, kwestia ta nie ulega wątpliwości. Niemniej, zajęcia te, skoro stanowią element oferty edukacyjnej danego kierunku, powinny w jakiś sposób wpisywać się, swoimi efektami, w koncepcję kształcenia przyjętą dla kierunku. Tymczasem wiedza dotycząca budowy okrętów liniowych i krążowników, albo wyrobów złotniczych ma się nijak do koncepcji kształcenia na kierunku „administracja” i umieszczenie takich przedmiotów w ofercie kształcenia dla tego kierunku jest działaniem sprzecznym z podstawowymi

założeń dotyczących kształcenia na kierunku „administracja”. De facto, stanowi pozorny element oferty edukacyjnej, rozbija jej spójność i wewnętrzną logikę.

Z powyższych względów, ocena powiązania założonej koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku z misją Uczelni oraz ze strategią jednostki jest zatem pozytywna, jednak z zastrzeżeniem dotyczącym oferty przedmiotów ogólnouczelnianych.

Ocena stopnia różnorodności i innowacyjności oferty kształcenia oraz możliwości jej elastycznego kształtowania.

Różnorodność i innowacyjność oferty kształtują się nieco inaczej w odniesieniu do każdego z planów studiów (vide wyżej). Plan pierwszy obowiązuje studentów przyjętych na pierwszy rok studiów w 2011 r. i obecnie jest realizowany wyłącznie na ostatnim semestrze III roku studiów I stopnia. Oferta przedmiotów do wyboru obejmuje 34 przedmioty, student ma obowiązek wybrać 13, w łącznej liczbie 450 godzin na studiach stacjonarnych i 237 godzin na studiach niestacjonarnych. W tej grupie znajdują się wskazane w „standardach kształcenia” w ramach „Innych wymagań”, treści poszerzające wiedzę humanistyczną. Spośród sześciu przedmiotów: Etyka służby cywilnej, Podstawy psychologii społecznej, Podstawy logiki prawniczej, Podstawy filozofii, Etyka i Polityka społeczna student wybiera nie mniej niż trzy przedmioty o łącznej liczbie godzin nie mniejszej niż 60. Treści z zakresu technologii informacyjnej realizowane są w przedmiotach: Komputerowy system obsługi biurowej, Grafika menedżerska i prezentacyjna, Techniki i programy komputerowe w administracji. Student wybiera dwa z nich, o łącznej liczbie 30 godzin zajęć.

Plan drugi obowiązuje studentów przyjętych na pierwszy rok studiów w 2012 roku, a zatem będących obecnie na II roku (4 semestr). Oparty został już o wymagania przewidziane w Krajowych Ramach Kwalifikacji. Przedmioty specjalnościowe to 38 przedmiotów pogrupowanych w 12 modułów zawierających od 2 do 5 przedmiotów oraz seminarium dyplomowe. W zależności od modułu, student wybiera jeden lub dwa przedmioty tak, aby łączna liczba godzin wybranych przedmiotów (wraz z seminarium dyplomowym) była nie mniejsza niż 390 na studiach stacjonarnych i 220 na studiach niestacjonarnych, a przypisana im liczba punktów ECTS była nie mniejsza niż 34. W przypadku seminarium dyplomowego wybór studenta sprowadza się do wyboru tematyki i promotora.

Trzeci plan studiów obowiązuje studentów rozpoczynających studia 1 października 2013 roku, a zatem realizowany jest obecnie na I roku studiów, prowadzonych zarówno w formie stacjonarnej, jak i niestacjonarnej. W istocie jest to tylko nieco skorygowany plan studiów omówiony powyżej.

Jak już wspomniano, na II stopniu studiów kierunku Administracja realizowane są równoległe dwa plany. Studia są prowadzone w trybie stacjonarnym oraz niestacjonarnym na trzech specjalnościach: Administracja rządowa i samorządowa (ARIS), Administracja finansów publicznych w Polsce i Unii Europejskiej (AFP) oraz Administracja zabezpieczenia społecznego i ochrony zdrowia (AZS), która aktualnie nie jest realizowana. Po dokonaniu wyboru specjalności, student realizuje w ramach „Przedmiotów specjalnościowych” – dwie ich grupy. Pierwsza z nich ma charakter obowiązkowy dla danej specjalności. Liczy ona od siedmiu do dziewięciu przedmiotów (w zależności od specjalności) i pozwala na uzyskanie od 20 do 23 punktów ECTS. Druga grupa to przedmioty wybierane z oferty od 12 do 18, w zależności od specjalności. W celu zaliczenia tej grupy przedmiotów studenci muszą uzyskać od 18 do 21 punktów ECTS, w zależności od wybranej specjalności.

Różnorodność oferty kształcenia oraz możliwości jej elastycznego kształtowania, na studiach I stopnia wypada satysfakcjonująco, szczególnie w odniesieniu do II i III planu studiów, jednak trudno określić ją mianem innowacyjnej. Wynika to z faktu, iż koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku opiera się o tradycyjny model kształcenia na kierunku „administracja”, budowany głównie na efektach z zakresu nauk prawnych. Jest to model sprawdzony, szeroko stosowany, ale – przez to – nie można nazwać go innowacyjnym. Różnorodność oferty kształcenia oraz możliwości jej elastycznego kształtowania, na studiach II stopnia sprowadza się głównie do wyboru, przez studenta, jednego z dwóch modułów specjalnościowych. Także i w tym wypadku innowacyjność oferty nie występuje, różnorodność zaś jest umiarkowana.

Biorąc powyższe pod uwagę, ocena stopnia różnorodności i innowacyjności oferty kształcenia oraz możliwości jej elastycznego kształtowania plasuje się na przeciętnym poziomie.

2) Czy wewnątrzni i zewnętrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia na danym kierunku studiów, w tym jego profilu, celów, efektów oraz perspektyw rozwoju?

W procesie definiowania efektów kształcenia i dostosowywania do nich programów studiów biorą udział interesariusze wewnątrzni i zewnętrzni.

W procesie definiowania obecnie obowiązujących efektów kształcenia i dostosowania do nich programów studiów brali udział przedstawiciele Rady Interesariuszy oraz przedstawiciele organizacji i stowarzyszeń przedsiębiorców regionu radomskiego – jako interesariusze zewnętrzni. Rada Interesariuszy Wydziału Ekonomicznego U T-H im. Kazimierza Pułaskiego została powołana uchwałą RW z dnia 28 lutego 2013 r. W jej skład wchodzi ponad 20 podmiotów. Aktywność interesariuszy zewnętrznych została udokumentowana przedstawionymi ZO protokołami posiedzeń Rady oraz ocenami programów i efektów kształcenia, dokonanymi przez interesariuszy zewnętrznych. Innych przejawów aktywizacji kontaktów pomiędzy Uczelnią i Wydziałem, a interesariuszami zewnętrznymi, nie stwierdzono.

Udział interesariuszy wewnątrznych w procesie kształtowania koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku jest realizowany poprzez udział studentów i nauczycieli akademickich w pracach organów kolegialnych Wydziału Ekonomicznego (Rada Wydziału) oraz organów kolegialnych Uczelni (Senat). Interesariusze wewnątrzni brali udział w procesie weryfikacji efektów kształcenia poprzez ich opiniowanie i współkształtowanie. Opinie wyrażali m.in. w ramach prac Rady Programowej, Komisji ds. jakości kształcenia oraz Komisji ds. oceny efektów kształcenia.

Studenci włączani są w proces ustalania koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku studiów poprzez konsultacyjne spotkania członków Samorządu Studenckiego z Władzami Wydziału, opiniowanie programów studiów przez właściwy organ Samorządu Studentów oraz Studenckie Koła Naukowe właściwe dla kierunku administracja. Przedstawiciele studenci wyrażali swoje opinie względem proponowanych w programie studiów zmian m.in. w ramach prac Rady Programowej, Komisji ds. jakości kształcenia oraz Komisji ds. oceny efektów kształcenia. Studenci posiadają swoich reprezentantów w Radzie Wydziału oraz w Senacie Uniwersytetu. Reprezentacja studentów zgodna jest z art. 61 oraz 67 ustawy prawo o szkolnictwie wyższym.

Podczas spotkania z zespołem oceniającym PKA studenci wyrazili ogólne zadowolenie z obowiązujących programów studiów oraz zmian wprowadzonych w związku z procesem wdrażania Krajowych Ram Kwalifikacji. Należy jednak podkreślić, iż w trakcie przeprowadzanych przez władze Wydziału konsultacji zgłaszali oni szczegółowe uwagi dotyczące m.in. na studiach I stopnia zbyt małej liczby godzin praktycznych oraz zajęć seminaryjnych w stosunku do zbyt dużej zdaniem studentów liczby godzin z przedmiotów metody badań socjologicznych i socjologia. Przy studiach drugiego stopnia uwagi studentów skupiły się wokół zbyt małej ich zdaniem liczby godzin z przedmiotu prawo ochrony środowiska, braku przedmiotów z zakresu gospodarki komunalnej oraz rozwoju lokalnego i regionalnego jak również braku obowiązkowego egzaminu z języka obcego na poziomie B2. Na chwilę obecną Władze Wydziału, nie uwzględniły uwag studentów.

Podsumowując, ze względów jak wyżej, ocena udziału zewnętrznych i wewnętrznych interesariuszy w procesie ustalania koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku, poziomie i profilu studiów, w tym określenia celów i efektów kształcenia oraz perspektyw rozwoju lokuje się na przeciętnym poziomie.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego: znacząco

1) Koncepcja kształcenia w ramach ocenianego kierunku studiów nawiązuje do misji Uczelni i misji Wydziału. Oferta kształcenia proponowana w ramach kierunku „administracja” ogólnie odpowiada założeniom strategii rozwoju Uczelni i Wydziału. Zastrzeżenia budzi jednak włączenie do oferty dydaktycznej przedmiotów ogólnouczelnianych, które nie wykazują żadnego związku z koncepcją kształcenia przyjętą dla kierunku.

2) Uczelnia i Wydział współdziałały z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi przy opracowywaniu koncepcji kształcenia w ramach kierunku „administracja”.

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

1) Czy zakładane przez jednostkę efekty kształcenia odnoszące się do danego programu studiów, stopnia i profilu, kształcenia są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku; zakładane efekty kształcenia na kierunkach o profilu praktycznym uwzględniają oczekiwania rynku pracy lub wymagania organizacji zawodowych, umożliwiające uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu, a na kierunkach o profilu ogólnoakademickim wymagania formułowane dla danego obszaru nauki, z której kierunku się wywodzi; czy opis efektów jest publikowany?

Władze Wydziału Ekonomicznego udostępniły Zespołowi oceniającemu niezbędną dokumentację związaną z programami studiów. Na kierunku *Administracja* I stopnia równolegle realizowane są trzy plany studiów: pierwszy, przyjęty Uchwałą Rady Wydziału Ekonomicznego nr 16 z dnia 24.03.2011 r., drugi, zatwierdzony Uchwałą Rady Wydziału nr 70 z dnia 20.12.2012 r. i trzeci, który obowiązuje od roku akademickiego 2013/14 (Uchwała Rady Wydziału z dnia 06.06.2013 r.). Wszystkie plany obowiązują w wersjach dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Pierwszy plan opracowano według wymagań przewidzianych w *Standardach kształcenia* (Załącznik nr 1 do Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunkowe, Dz.U. Nr 164, poz.1166) obowiązuje on studentów, którzy rozpoczęli studia w 2011 r., więc obecnie jest on realizowany na ostatnim, szóstym semestrze na trzecim roku studiów I stopnia.

Drugi plan studiów obowiązuje studentów, którzy rozpoczęli studia 2012 roku, czyli obecnie studiujących na II roku (4 semestr). Plan ten został opracowany w oparciu o wymagania przewidziane w *Krajowych Ramach Kwalifikacji*. Plan trzeci obowiązuje studentów będących obecnie na I roku (od 1 października 2013 r.). Różni się on od planu drugiego wyłącznie w zakresie punktacji ECTS przewidzianej dla poszczególnych zajęć. Na studiach drugiego stopnia obowiązują dwa równoległe plany: pierwszy - dotyczący studentów drugiego roku - zatwierdzony Uchwałą Rady Wydziału nr 22 z dnia 18.04.2013 r. obowiązujący od 1.10.2012 r., oraz drugi realizowany na pierwszym roku, którego podstawą jest Uchwała Rady Wydziału nr 36 z dnia 06.06.2013 r. obowiązujący od 1.10.2013 r. Dla obu tych planów punktem odniesienia są KRK. Zarówno dla studiów pierwszego i drugiego stopnia opracowano matryce efektów kształcenia. Gdy idzie o kwestię zbieżności efektów zakładanych w programach nowych z KRK oraz z koncepcją rozwoju kierunku, to na gruncie analizy dokumentów należy ją ocenić pozytywnie. Jak wiadomo brak jest wzorcowych efektów kształcenia dla profilu ogólnoakademickiego studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *Administracja* w rozporządzeniach wydawanych na podstawie art. 9 ust. 2 Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 572 ze zm). Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, iż zakres i opis efektów kształcenia dla profilu ogólnoakademickiego studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *Administracja* w formie stacjonarnej i niestacjonarnej jest zgodny z efektami kształcenia dla profilu ogólnoakademickiego w obszarach kształcenia w zakresie nauk społecznych wg załącznika nr 2 do Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie *Krajowych Ram Kwalifikacji* dla Szkolnictwa Wyższego.

Efekty kształcenia zostały przyjęte Uchwałą Nr 9/2012 Rady Wydziału Ekonomicznego z dnia 23.02.2012 r. w sprawie: *przyjęcia efektów kształcenia dla kierunku Administracja (studia pierwszego stopnia) do których dostosowano programy i plany studiów prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej* oraz uchwałą nr 9 /2012/A Rady Wydziału Ekonomicznego z dnia 23.02.2012r. w sprawie: *przyjęcia efektów kształcenia dla kierunku Administracja (studia drugiego stopnia) do których dostosowano programy i plany studiów prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej*. Zespół nie stwierdził bezpośrednich rozbieżności programów z KRK. Można mieć nieco zastrzeżeń do technicznej konstrukcji dokumentacji, a zwłaszcza kart przedmiotów. Są one w różnych stylach, różnią się także, gdy idzie o stopień szczegółowości. Zespół Oceniający zaleca dopracowanie dokumentacji w tym zakresie. ZO stwierdził także pewne niekoherencje w obrębie samych programów kształcenia, o czym w następnym punkcie.

Ocena spójności kierunkowych i przedmiotowych/modułowych efektów kształcenia. W przypadku profilu praktycznego ocena obejmuje stopień uwzględnienia wymagań rynku pracy i organizacji zawodowych umożliwiających nabycie uprawnień do wykonywania zawodu oraz zakres wpływu absolwentów i przedstawicieli pracodawców w formułowaniu efektów kształcenia, a w odniesieniu do profilu ogólnoakademickiego – wymagań formułowanych dla obszaru wiedzy¹, z którego kierunek się wywodzi;

W opinii Zespołu Oceniającego Koherencja efektów kształcenia jest zasadniczo zapewniona. Uczelnia kształci studentów w ramach profilu ogólno akademickiego, czemu odpowiada konstrukcja programów. Należy jednak zwrócić uwagę na dwie kwestie. Po pierwsze w raporcie samooceny efekty kształcenia zostały przyporządkowane do obszaru kształcenia - nauki społeczne; do dziedzin nauki - nauki prawne, nauki ekonomiczne, nauki społeczne oraz do dyscyplin naukowych - nauki o administracji, prawa, ekonomii, nauki o polityce. Nie odpowiada temu jednak treść odnośnych uchwał podejmowanych przez organy uczelni, w których efekty przyporządkowane są wyłącznie do dziedziny nauk prawnych oraz dyscyplin naukowych – nauki o administracji oraz prawa.

ZO zaleca nowelizację uchwał senatu tak, żeby uwzględniały to, co napisano w raporcie samooceny, a co odpowiada rzeczywistości w zakresie przyporządkowania efektów kształcenia we wszystkich ocenianych programach kształcenia. Po drugie, programy studiów uwzględniają spory udział przedmiotów ogólnouczelnianych tzw. HES. Wśród tych przedmiotów znajdują się takie, które nie są w żaden sposób związane z dziedzinami nauki oraz dyscyplinami, do których w założeniu przyporządkowane są efekty kształcenia. Przedmioty takie jak „Historia flot wojennych”, „Złotnictwo” czy „Wielcy kompozytorzy angielscy” oraz przewidziane w ramach tych przedmiotów szczegółowe efekty kształcenia typu „potrafi odróżnić brylanty od diamentów” czy „potrafi określić wkład muzyki angielskiej do kultury europejskiej” nie mają żadnych związków z naukami o administracji i naukami prawnymi, a tym samym generują rozbieżności między konstrukcją efektów kształcenia a koncepcją kształcenia na kierunku i wizją jego rozwoju. Efekty szczegółowe z HESów nie są kompatybilne z matrycą – karty HES nie zawierają też określeń efektów kierunkowych. Z rozmów z pracownikami Wydziału wynika, iż głównym celem HES jest dopensowanie pracowników z innych wydziałów Uczelni. Zespół Oceniający zaleca zmiany w zakresie przedmiotów HES, tak aby dla studentów administracji były dostępne takie przedmioty, które

¹ użyte określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, stopień i tytuł naukowy, działalność naukowo-badawcza, dorobek naukowy, oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki, dyscypliny artystyczne, stopień i tytuł w zakresie sztuki, oraz działalność artystyczną i dorobek artystyczny.

w zakresie przewidzianych dla nich efektów szczegółowych korespondują z pozostałymi elementami koncepcji kształcenia na kierunku administracja.

W konstrukcji efektów kształcenia wymogi rynku pracy są niewątpliwie uwzględniane. Wydział Ekonomiczny prowadzi i zleca szerokie analizy w tym zakresie. Interesariusze zewnętrzni – przedstawiciele biznesu oraz samorządu uczestniczą w konstruowaniu dokumentacji w zakresie misji, strategii i efektów kształcenia w stopniu adekwatnym.

Ocena możliwości osiągnięcia kierunkowych i przedmiotowych/modułowych efektów kształcenia poprzez realizację celów i szczegółowych efektów kształcenia dla modułów kształcenia (poszczególnych przedmiotów, grup przedmiotów) oraz praktyk zawodowych (o ile są przewidziane w programie studiów).

Jak wskazano wyżej, pewne niekoherencje w konstrukcji programów w zakresie efektów kształcenia komplikują ocenę. Niewątpliwym jest, że osiągnięcie efektów szczegółowych kształcenia zasadniczo „pokrywa” efekty przewidziane w matrycy. Zbieżność w tym zakresie jest weryfikowana w toku adekwatnych procesów kontrolnych inicjowanych przez kompetentne organy Wydziału Ekonomicznego. Problemy generowane są przede wszystkim przez wspomniane przedmioty ogólnouczelniane czyli tzw. HESy. Gdy idzie o praktyki to są one przewidziane tak, by student kierunku *Administracja* opanował niezbędne absolwentowi tego kierunku umiejętności praktyczne obejmujących m.in. organizację pracy, biurowość i posługiwanie się programami informatycznymi stosowanymi w administracji, rozwój umiejętności pracy w grupie i pełnienia w niej różnych ról. Zakres praktyk został uszczegółowiony w karcie przedmiotu „Praktyka zawodowa” oraz w ramowym programie praktyk. Ramowy program praktyk uwzględnia zakładane efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Ocena dostępności opisu założonych efektów kształcenia (czy i w jaki sposób opis efektów kształcenia jest publikowany).

Dostępność opisu zakładanych efektów kształcenia można oceniać wysoko. Programy studiów oraz karty przedmiotów są dostępne dla studentów w siedzibie Wydziału oraz są także publikowane na stronie internetowej w serwisie internetowym UTH. Dodatkowo studenci przed odbyciem praktyk są informowani przez kompetentne osoby, jakie umiejętności i kompetencje powinni nabyć w toku odbywania praktyk.

2) Czy efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne?

Zespół Oceniający nie ma zastrzeżeń odnośnie do sposobu sformułowania zakładanych efektów kształcenia. Są one sformułowane w sposób zrozumiały i sprawdzalny.

Podczas spotkania z zespołem oceniającym PKA studenci wyrazili opinię, że efekty kształcenia dla kierunku administracja sformułowane są w sposób przejrzysty i zrozumiały. Spełniają one oczekiwania studentów pod kątem wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych przydatnych na rynku pracy.

Studenci zapoznawani są z efektami kształcenia przez prowadzących zajęcia podczas pierwszych zajęć, jak również mają do nich dostęp za pomocą strony internetowej Uczelni. Podczas spotkania z zespołem oceniającym PKA studenci wyrazili opinię, iż przyjęte efekty kształcenia są spójne oraz pozwalają na opracowanie przejrzystego procesu ich weryfikacji. Zdaniem studentów zakładane efekty kształcenia są sprawdzalne.

3) Czy Jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiający weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia; czy system ten jest powszechnie dostępny?

Ocena czy jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia i możliwości weryfikacji zakładanych celów i czy system ten jest powszechnie dostępny, Ocena czy system obejmuje wszystkie kategorie efektów kształcenia (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne) i przewiduje właściwe dla nich sposoby weryfikacji oraz umożliwia zmierzenie i ocenę efektów kształcenia na poszczególnych jego etapach ze szczególnym uwzględnieniem procesu dyplomowania, a także czy wymagania są wystandaryzowane. Ocena uwzględnia również przyczyny i skalę odsiewu oraz stopień dostępności informacji na temat stosowanego systemu oceny. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość ocena czy weryfikacja uzyskanych efektów kształcenia prowadzona jest na bieżąco tj. co najmniej z równą częstotliwością jak na studiach prowadzonych w uczelni w sposób tradycyjny i pozwala na ich porównanie z zakładanymi efektami kształcenia, oraz czy zaliczenia i egzaminy kończące zajęcia dydaktyczne z przedmiotu są prowadzone w siedzibie uczelni .

Jak ustalił Zespół Oceniający, sposób weryfikacji efektów kształcenia jest niewątpliwie określony zarówno w kartach przedmiotów jak i w innych ogólnodostępnych dokumentach uczelni. Sposób oceny efektów kształcenia jest niewątpliwie przejrzysty, gdy idzie o sposób sformułowania. Wymagania są też właściwie wystandaryzowane. Z informacji uzyskanych od studentów wynika, że otrzymują oni na czas i w odpowiedniej formie informacje o wymaganiach egzaminacyjnych, formie egzaminu itp. Zespół Oceniający sprawdził prace etapowe i nie stwierdził zasadniczych nieprawidłowości. Egzaminy i zaliczenia gwarantują właściwą weryfikację efektów kształcenia. Ich stopień trudności jest adekwatny, a forma właściwa.

Gdy idzie o odsiew, to można uznać iż jest on procentowo podobny do odsiewu w innych jednostkach prowadzących studia pierwszego i drugiego stopnia na kierunku administracja. Z ustaleń Zespołu Oceniającego uzyskanych w toku spotkań ze studentami oraz z kadrą dydaktyczną studenci rezygnujący ze studiów wskazują jako główną przyczynę sytuację osobistą, ewentualnie rozmiłowanie się wyobrażeń i rzeczywistości studiów administracyjnych. Gdy idzie o proces dyplomowania, to w opinii Zespołu Oceniającego można ten proces ocenić pozytywnie. Seminaria prowadzone są w odpowiedni sposób i w adekwatnym wymiarze godzin, a jak wynika z przedstawionej dokumentacji treść seminariów odpowiada wymogom przewidzianym przez prawo oraz przyjętym praktykom akademickim. Egzaminy dyplomowe także spełniają pod względem formy wymagania stawiane przez prawo. Zdarza się wprawdzie, że w pracach dyplomowych pojawiają się błędy merytoryczne i formalne, ale są one zwykle wychwytywane przez promotora bądź recenzenta. Bywa, że oceny promotora i recenzentów różnią się, ale nie co do zasady. Relatywnie rzadko, ale jednak w stopniu wartym odnotowania, zdarzają się prace dyplomowe bardzo luźno powiązane z koncepcją kształcenia na kierunku. Nie obniża to jednak oceny zasadniczej, która może być jedynie pozytywna.

W ocenie studentów należy pozytywnie ocenić system weryfikacji efektów kształcenia na poszczególnych etapach kształcenia. Zasady oceniania oraz weryfikacji efektów kształcenia są określane formalnie w sylabusach przedmiotów oraz przedstawiane studentom przez prowadzących podczas pierwszych zajęć, jak również dostępne są na stronach internetowych Wydziału.

Podstawowymi kryteriami weryfikacji założonych efektów kształcenia są egzaminy, prace kontrolne, kolokwia, projekty badawcze, aktywność na zajęciach, referaty, opracowania określonych tematów oraz ich prezentacje. Egzaminy pisemne składają się z testów prawda-

falsz oraz testów wyboru, zawierają one również pytania problemowe i zadania. Przyjęty sposób weryfikacji efektów kształcenia obejmuje wszystkie ich kategorie, czyli wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne.

W trakcie spotkania z zespołem oceniającym PKA studenci wyrazili opinię, że nauczyciele akademicy przestrzegają ustalonych przez siebie zasad i sposobów weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia.

4) Czy Jednostka monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy, a uzyskane wyniki wykorzystuje w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia?

Ocena monitorowania przez jednostkę karier absolwentów na rynku pracy oraz wykorzystania uzyskanych wyników w doskonaleniu jakości procesu kształcenia. procedur i mechanizmów umożliwiających badanie losów (karier) absolwentów oraz dostosowanie efektów kształcenia do oczekiwań absolwentów ocenianego kierunku studiów i otoczenia społeczno-gospodarczego (w tym rynku pracy), a także stopnia zaangażowania (wpływu) przedstawicieli tych interesariuszy na kształtowanie struktury efektów kształcenia. Analiza efektywności działalności prowadzonej przez uczelnię/jednostkę w tym zakresie.

Niewątpliwym jest, w opinii Zespołu Oceniającego, że uczelnia monitoruje kariery absolwentów. Stworzono niezależne od siebie różne systemy monitorowania, opartych głównie na ankietyzacji: System ankietyzacji studentów wg założeń procedury uczelnianej określony w zarządzeniu R-13/2013 Rektora Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu z dnia 8.02.2013 r. w sprawie: monitorowania karier zawodowych absolwentów Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu oraz system wydziałowy - procedura badania satysfakcji absolwentów Wydziału Ekonomicznego przyjęta Uchwałą nr 12/2014/RW Rady Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego z dnia 06.02.2014 r. oraz zarządzenie R-13/2013 Rektora Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu z dnia 8.02.2013 r. w sprawie: monitorowania karier zawodowych absolwentów Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu. Rozwiązania w tym zakresie należy oceniać jako adekwatne.

Nadzór nad systemem monitorowania karier zawodowych absolwentów sprawuje Biuro Obsługi Studenta (BOS) we współpracy z Centrum Promocji Studentów i Absolwentów, działającym w strukturze Działu Spraw Studenckich. Celem podjętych działań jest dostosowanie kierunków studiów i programów kształcenia do potrzeb rynku pracy. Nadzór nad realizacją systemu sprawuje Prorektor ds. Dydaktycznych i Studenckich. Podstawą monitorowania karier absolwentów jest ich pisemna zgoda. Dane kontaktowe studentów, którzy wyrazili zgodę na udział w badaniu udostępniane są pracownikom Centrum Promocji Studentów i Absolwentów Uniwersytetu w systemie Dziekanat.

Założeniem systemu jest coroczne zbieranie informacji na temat aktywności zawodowej absolwentów z perspektywy przydatności efektów kształcenia zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zdobytych w trakcie studiów. Absolwenci będą mieli możliwość zgłaszania propozycji wprowadzenia do programów ukończonych przez siebie kierunków studiów konkretnych efektów kształcenia, które mają szczególne doniosłe znaczenie w pracy zawodowej. Zebrane w ten sposób dane stanowiąc będą podstawę dla właściwych organów Uczelni do modyfikacji programów kształcenia.

Docelowo badanie obejmie każdy rocznik absolwentów oraz studentów studiów III stopnia kończących studia na Uniwersytecie Technologiczno-Humanistycznym w Radomiu. Sytuacja zawodowa absolwentów co do zasady będzie badała losy absolwentów za pomocą

ankiet wysyłanych w trzech terminach: pierwszym - po 6 miesiącach od ukończenia studiów, drugim - po 3 latach oraz trzecim - 5 lat od ukończenia studiów.

Przed wprowadzeniem rozwiązań systemowych na Wydziale prowadzono badania ankietowe satysfakcji absolwentów, wyniki z których prezentowane były na posiedzeniach Rady Wydziału oraz zebraniach pracowników.

Obecnie, Uczelnia pracuje nad modyfikacją narzędzia badawczego bazując na podstawie wniosków uzyskanych z badania pilotażowego oraz przeprowadzonych konsultacji, jak również przeprowadza kompleksową analizę monitoringu losów zawodowych absolwentów mającą na celu sformułowanie planu naprawczego w przypadku wystąpienia elementów niewłaściwie funkcjonujących.

Ze względu na krótki okres który minął od uchwalenia procedur regulujących zakres badania nie podjęto jeszcze działań uwzględniających jego wyniki w odniesieniu do dostosowania oferty edukacyjnej.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia odnoszące się do danego programu studiów, stopnia i profilu, kształcenia są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku. Efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne.**
- 2) Efekty kształcenia są opracowane w sposób przejrzysty i sprawdzalny.**
- 3) Jednostka opracowała przejrzysty system oceny efektów kształcenia, który umożliwi weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągnięcia efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia; studenci są informowani o wymaganiach i formie egzaminów.**
- 4) Jednostka monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy, a uzyskane wyniki będzie mogła wykorzystać w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia. Ze względu na krótki okres od wprowadzenia badania Uczelnia nie wdrożyła jeszcze rozwiązań wynikających z jego przeprowadzenia.**

3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

1) Czy realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta?

Jak już wskazywano, oceniane programy kształcenia w zakresie założeń zasadniczo umożliwiają osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia. Dotyczy to zarówno programu kontynuowanego w oparciu o standardy kształcenia jak i programów sformułowanych w oparciu o KRK. Problemy stwarzają natomiast wspomniane już przedmioty typu HES (m.in. złotnictwo, czy historia flot wojennych), które pomimo znacznej ilości godzin dydaktycznych przeznaczonych na ich realizację nie przyczyniają się do osiągnięcia kierunkowych efektów kształcenia, a jedynie efektów szczegółowych, których stosunek do zakładanej sylwetki absolwenta jest delikatnie mówiąc niejasny. Zespół Oceniający zaleca opracowanie takiego systemu dostępności HES, by studenci administracji mogli wybierać z tej oferty takie przedmioty, które są związane bezpośrednio z kierunkiem studiów oraz zakładaną strukturą kwalifikacji absolwenta.

Ocena czasu trwania kształcenia, prawidłowości doboru treści kształcenia, form zajęć dydaktycznych i metod kształcenia w celu osiągnięcia efektów kształcenia określonych dla każdego przedmiotu/modułu, w tym modułu przedmiotów do wyboru, danego poziomu kwalifikacji. W przypadku wykorzystywania metod i technik kształcenia na odległość ocena czy kształcenie, którego celem jest zdobycie umiejętności praktycznych, odbywa się w warunkach rzeczywistych, z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów;

Dobór treści i metod kształcenia nie budzi zasadniczych wątpliwości. Programy studiów nawet te nowe oparte o KRK są mocno zbliżone do tych tworzonych onegdaj na podstawie standardów kształcenia, co zapewnia metodologiczną koherencję. Czas kształcenia zarówno, gdy idzie o ogólny wymiar czasu studiów (6 semestrów na I stopniu i 4 na studiach drugiego stopnia), jak i o liczbę godzin przewidzianych dla poszczególnych przedmiotów jest odpowiedni. Wymiar godzin (z zastrzeżeniami dotyczącymi wspomnianych już przedmiotów typu HES) jest warunkowany wagą danego przedmiotu i jego rolą w osiąganiu efektów kształcenia. Metody dydaktyczne można również oceniać pozytywnie. Z ustaleń poczynionych przez Zespół Oceniający, w tym z hospitacji zajęć wynika, że prowadzący są kompetentni a środki prezentacji wiedzy dobierane są właściwie do założeń i planowanych efektów kształcenia.

W opinii studentów realizowany program kształcenia umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Zgodnie z §12 *Regulaminu studiów* zajęcia dydaktyczne prowadzone są w formie wykładów, konserwatoriów, ćwiczeń audytoryjnych, ćwiczeń laboratoryjnych, ćwiczeń projektowych, seminariów, proseminariów, pracowni, lektoratów, zajęć z wychowania fizycznego i zajęć praktycznych. Obecność studenta na wykładach co do zasady jest fakultatywna, jednakże po uprzednim poinformowaniu studentów może ona być kontrolowana przez prowadzącego zajęcia, natomiast obecność studentów na wszystkich pozostałych zajęciach wymienionych w § 12 *Regulaminu studiów* jest obowiązkowa. Dla studentów pierwszego roku studiów I stopnia wszystkie formy zajęć są obowiązkowe. Zdaniem studentów formy prowadzenia zajęć są odpowiednio dobrane do treści kształcenia realizowanych w trakcie poszczególnych zajęć oraz do założonych efektów kształcenia. Podczas spotkania z zespołem oceniającym PKA studenci podkreślali zaangażowanie

wykładowców w jak najbardziej efektywne przekazywanie treści kształcenia przejawiające się w otwartości na propozycje studentów dotyczące realizowanego programu kształcenia. Z racji niewielkich grup zajęciowych nie tylko ćwiczenia, ale również wykłady bardzo często prowadzone są w oparciu o metody pobudzające aktywność z wykorzystaniem adekwatnych, nowoczesnych środków dydaktycznych tj. wykład problemowy, dyskusja plenarna czy studium przypadku. W opinii studentów zastosowanie różnorodnych form realizacji zajęć, stwarza możliwość rozwijania umiejętności argumentowania i formułowania wniosków. Zdaniem studentów formy prowadzenia zajęć są odpowiednio dobrane do treści kształcenia realizowanych w ich trakcie.

Ocena zgodności przyjętej punktacji ECTS z przepisami ustalającymi podstawowe wymagania w tym zakresie, w przypadku kształcenia nauczycieli i kierunków, dla których ustalono standardy kształcenia – również zgodności z odpowiednimi standardami;

W ramach wszystkich ocenianych programów studiów, Jednostka oceniana przypisała punkty ECTS do poszczególnych zajęć na ocenianym kierunku dla każdej formy i poziomu kształcenia. Punkty przyznawane są za zaliczenie każdego przedmiotu oraz praktyk przewidzianych w programie kształcenia w wyniku spełnienia przez studenta wymagań dotyczących uzyskania zakładanych efektów kształcenia oraz za przygotowanie i złożenie pracy dyplomowej. Dokumentacja udostępniona Zespołowi jest wystarczająca i ilustruje proces przypisywania punktów ECTS. Liczba punktów ECTS dla poszczególnych przedmiotów ma w założeniu odzwierciedlać czas poświęcony przez studenta na zajęcia. ECTS. Można jednak wskazać szereg nieprawidłowości w zakresie przydzielania punktów ECTS, zwłaszcza w najnowszych programach studiów. ECTS są przydzielane z nieadekwatną dozą arbitralności. Do niektórych przedmiotów przypisano zdecydowanie jest za dużo punktów ECTS wobec przewidywanego nakładu pracy (nie jest on zresztą określony w wielu kartach przedmiotów). Wynika to z faktu, że ostatnia korekta planu polegała na znacznym zmniejszeniu ilości przedmiotów, co, jak wynika z analizy dokumentów i rozmów z przedstawicielami kadry, spowodowało konieczność dostosowania nowej siatki do założeń organizacyjnych i wymiar punktów ECTS uległ sztucznemu „zwiększeniu”. Karty przedmiotów są tworzone niejednolicie (różne style, różna zawartość, różna „gęstość”, ilość pozycji literatury). Obliczanie nakładu pracy przewiduje np. ostateczny wynik w formie liczby niecałkowitej np. 2,5, po czym w rubryce „wymiar ECTS” liczby te są zaokrąglane w górę do pełnych punktów. Zdarzają się błędy rachunkowe: np. w karcie przedmiotu „Historia myśli ustrojowo-administracyjnej i ekonomicznej” z obliczeń nakładu pracy wynika, że powinno być 6 pkt, a w rubryce punkty za przedmiot jest 5 pkt. Zespół Oceniający sugeruje opracowania jednolitych zasad i procedur przypisywania punktów ECTS, np. w formie odpowiedniego regulaminu. Pozwoli to wyeliminować wskazane błędy i nieprawidłowości.

W ocenie studentów stosowany system punktów ECTS określony jest zgodnie z przepisami określającymi podstawowe wymagania w tym zakresie. Liczba punktów ECTS wymagana do zaliczenia przez studenta semestru wynosi 30 punktów, natomiast do zaliczenia roku 60 punktów. Liczba punktów niezbędna do ukończenia studiów I stopnia wynosi 180 punktów ECTS, zaś w przypadku studiów II stopnia 120 punktów. Rozkład punktów ECTS na poszczególne semestry umożliwia studentom uczestniczenie w wymianie międzyuczelnianej oraz międzynarodowej.

Ocena prawidłowości sekwencji przedmiotów i modułów określonej w planie i programie studiów;

We wszystkich ocenianych programach studiów sekwencja przedmiotów i modułów w programach studiów zasługuje na pozytywną ocenę. Przedmioty dogmatycznie prawne dotyczące procedur są poprzedzane przez kursy prawa materialnego. Przedmioty ogólne występują przed szczegółowymi. Nie można mieć w tym zakresie istotnych zastrzeżeń.

Ocena spójności programu i wymiaru praktyk studenckich, terminu ich realizacji oraz doboru miejsc, w których się odbywają, z celami i efektami kształcenia określonymi dla tych praktyk. Ocena czy system kontroli i zaliczania praktyk uwzględnia możliwość nabycia przez studenta umiejętności praktycznych;

Wymiar praktyk jest adekwatny do przyjętej koncepcji kształcenia. Program praktyk jest opracowany i sensownie współgra z koncepcjami kształcenia dla poszczególnych ocenianych programów. Sposób organizacji praktyk określają nie tylko stosowne karty przedmiotów, lecz także procedura dotycząca praktyk studenckich, przyjęta Uchwałą nr 8/2014/RW Rady Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego z dnia 06.02.2014 r. w sprawie: przyjęcia procedury dotyczącej organizacji studenckich praktyk zawodowych na Wydziale Ekonomicznym. Program praktyk uwzględnia profil kształcenia, kierunek i stopień studiów. Uwzględnia także zakładane efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Studenci samodzielnie załatwiają formalności związane z odbyciem praktyki zawodowej. Przy poszukiwaniu miejsca odbywania praktyki mogą skorzystać z pomocy Centrum Promocji Studentów i Absolwentów – Biuro Karier UTH. Merytoryczny nadzór i opiekę ze strony Uczelni nad odbywanymi przez studentów praktykami sprawują opiekunowie praktyk. Wymiar praktyk studenckich wynosi 120 godzin i trwają one nie krócej niż 4 tygodnie. Zespół Oceniający nie ma zastrzeżeń do sposobu organizacji, wymiaru i sposobu weryfikacji praktyk.

W opinii studentów zarówno program i wymiar praktyk, termin ich realizacji jak również właściwy dobór instytucji, w których praktyki są odbywane jest spójny z celami i efektami kształcenia dla nich określonymi. System kontroli i zaliczania praktyk uwzględnia możliwość nabycia przez studenta umiejętności praktycznych.

Na podstawie programu studiów na kierunku administracja I stopnia studenci zobowiązani są do odbycia praktyk zawodowych w wymiarze 120h, realizowanych w szóstym semestrze studiów.

Student ma możliwość wyboru miejsca odbywania praktyki zgodnego z jego zaplanowaną ścieżką rozwoju. Podstawowym warunkiem zaliczenia praktyk jest wykonywanie przez studenta-praktykanta obowiązków z zakresu nauk o administracji umożliwiających mu osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Zaliczenie praktyki jest warunkiem zaliczenia semestru, w trakcie którego praktyka była zrealizowana. Informacje na temat praktyk obligatoryjnych jak i fakultatywnych dostępne są na stronie internetowej Uczelni oraz u wydziałowego opiekuna praktyk.

Praktyka rozpoczyna się formalnie po odebraniu przez studenta przygotowanych dokumentów, a jej zaliczenie dokonywane jest w oparciu o dzienniczek praktyk zatwierdzony przez opiekuna praktyk. Każdy student skierowany na praktyki obowiązany jest do prowadzenia dzienniczka praktyk w którym opisuje realizowane zadania. Możliwe jest również zwolnienie z odbywania praktyki zawodowej w przypadku studentów pracujących na stanowiskach związanych z dziedziną nauk o administracji. Osoby zatrudnione na umowę o pracę, umowę cywilnoprawną bądź prowadzące działalność gospodarczą w celu zaliczenia praktyk zobowiązane są dostarczyć zaświadczenie potwierdzające okres zatrudnienia wraz z

wymiarem godzin oraz wykazem pełnionych obowiązków. Zaświadczenie musi zawierać informację o posiadanych przez studenta kompetencjach odpowiadających przyjętym efektom kształcenia.

Od ubiegłego roku akademickiego Uczelnia wprowadziła nowy rodzaj formularza „Zaświadczenie zaliczenia praktyk”, w którym organizatorzy praktyk (pracodawcy) dokonują oceny założonych dla studentów efektów kształcenia oraz przedstawiają sugestie w tym zakresie.

Ocena organizacji procesu kształcenia realizowanego w ramach poszczególnych form kształcenia przewidzianych dla danego kierunku, poziomu i profilu studiów w kontekście możliwości osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia. Ocena prawidłowości doboru form realizacji zajęć dydaktycznych z przedmiotów tworzących moduł praktyczny (zajęcia praktyczne, w tym w środowisku pracy) do założonych efektów kształcenia;

Komentarz: Ocena możliwości indywidualizacji procesu kształcenia studentów wybitnie uzdolnionych, studentów niepełnosprawnych;

Organizację procesu kształcenia w ramach poszczególnych form kształcenia Zespół ocenia pozytywnie. Studenci nie narzekali na sekwencję zajęć, ich czas trwania czy formę. Dotyczy to także zajęć praktycznych odbywanych w ramach praktyk zawodowych. Należy zatem stwierdzić, że sposób organizacji zajęć zasadniczo sprzyja osiągnięciu zakładanych efektów i celów kształcenia. Podczas spotkania z Zespołem studenci i przedstawiciele kadry zgłaszali liczne uwagi dotyczące organizacji studiów niestacjonarnych. Zajęcia są tak zorganizowane, że kończą się w kwietniu, czyli ponad dwa miesiące przed rozpoczęciem sesji egzaminacyjnej. Może to utrudniać studentom przygotowanie się do egzaminów i zaliczeń. Zespół zaleca zmianę tego stanu rzeczy. Oceniana jednostka w ramach wszystkich ocenianych programów studiów zapewnia indywidualizację procesu kształcenia. Formami indywidualnego trybu studiowania są:

- *Indywidualna Organizacja Studiów (IOS)*
- *Indywidualny Plan i Program Studiów (IPiPS).*

IOS polega na ustaleniu przez dziekana na wniosek studenta, w porozumieniu z prowadzącymi przedmioty, odrębnego harmonogramu uczestnictwa w zajęciach, terminów zaliczeń i egzaminów. Mogą z tego rozwiązania skorzystać zarówno osoby niepełnosprawne, jak i szczególnie uzdolnione oraz działacze samorządu studenckiego.

IPiPS dotyczy studentów wyróżniających się szczególnie dobrymi wynikami w nauce, ukierunkowanymi zainteresowaniami naukowymi, wykazujących uzdolnienia w zakresie określonej dyscypliny, studiujących na drugim kierunku, odbywających część studiów w uczelniach partnerskich krajowych lub zagranicznych oraz absolwentów innych kierunków.

Decyzje w sprawie IPiPS podejmuje dziekan na wniosek studenta. Projekt IPiPS uzgadniany jest i akceptowany przez wyznaczonego opiekuna naukowego – tutora i zatwierdzany przez Radę Wydziału. Musi spełniać wymagania programu studiów, tj. zapewniać realizację zakładanych efektów kształcenia. *Indywidualnym Planem i Programem Studiów* mogą zostać objęci studenci od trzeciego semestru studiów pierwszego stopnia oraz pierwszego semestru studiów drugiego stopnia. Wdrożone rozwiązania Zespół Oceniający uznaje za adekwatne do potrzeb.

Regulamin studiów obowiązujący na Uczelni w ramach indywidualizacji procesu kształcenia przez studentów wybitnie uzdolnionych oraz znajdujących się w skomplikowanej sytuacji życiowej dopuszcza możliwość odbywania studiów według Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS) oraz Indywidualnego Planu i Programu Studiów

(IPiPS). Druga z tych form skierowana jest w szczególności do wybitnie uzdolnionych studentów.

W opinii studentów zasady przyznawania Indywidualnego Planu i Programu Studiów oraz IOS, jak i możliwości przez nie stwarzane są zadowalające. Przyznanie obydwóch form indywidualizacji procesu kształcenia następuje na wniosek studenta za zgodą Dziekana. Indywidualna Organizacja Studiów polega na ustaleniu przez dziekana na wniosek studenta, w porozumieniu z prowadzącymi przedmioty, odrębnego harmonogramu uczestnictwa w zajęciach, terminów zaliczeń i egzaminów. IOS dopuszczalna jest w szczególnych przypadkach określonych w §18 *Regulaminu Studiów*. W trakcie spotkania z zespołem oceniającym PKA, studenci korzystający z tej formy indywidualizacji procesu kształcenia podkreślili, iż przyjęty harmonogram nie zawsze w praktyce respektowany jest przez prowadzących zajęcia, którzy w trakcie jego obowiązywania zmieniają wcześniejsze ustalenia dotyczące sposobu odbywania oraz zaliczania poszczególnych zajęć.

Druga z przedstawionych form indywidualizacji programu kształcenia - IPiPS - uzgadniana i akceptowana jest przez wyznaczonego opiekuna naukowego – tutora oraz zatwierdzana przez Radę Wydziału. Musi ona spełniać wymagania danego programu studiów obowiązującego studenta, tj. zapewniać realizację zakładanych efektów kształcenia, jak również liczba punktów przyporządkowana do zadeklarowanych przedmiotów musi gwarantować uzyskanie prawa wpisu na kolejny semestr. Indywidualnym Planem i Programem Studiów mogą zostać objęci studenci od trzeciego semestru studiów pierwszego stopnia oraz pierwszego semestru studiów drugiego stopnia.

W Regulaminie studiów obowiązującym w Uczelni zarówno przesłanki jak i warunki korzystania z obydwu form indywidualizacji procesu kształcenia są jasno określone.

2) *Czy zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość?*

W opinii Zespołu Oceniającego system kształcenia na kierunku administracja w ocenianej Jednostce tworzy spójną całość. Jednakże, jak już wspomniano, sylabusy przedmiotów konstruowane są przez poszczególnych prowadzących zajęcia, a stopień koordynacji ich treści nie jest odpowiedni. Karty przedmiotów nie zawsze zawierają wszystkie niezbędne informacje (np. w zakresie zalecanej literatury). Należałoby o to zadbać w większym stopniu. Problemów dostarczają wspomniane już wielokrotnie przedmioty typu HES, których kompatybilność z podstawowymi założeniami koncepcji kształcenia jest nieadekwatna.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego w pełni.

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) W opinii Zespołu realizacja programu kształcenia zasadniczo umożliwia osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia (z zastrzeżeniami wskazanymi wyżej).

2) Zespół ocenia, iż spójność programu studiów i innych elementów procesu kształcenia jest satysfakcjonująca. Poprawy wymaga koherencja dokumentacji w zakresie kart przedmiotów oraz zmiana w zakresie przedmiotów typu HES.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów.

- 1) *Czy liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych celów kształcenia i efektów realizacji danego programu?*

Załącznik nr 5 - Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe. Cz. I. Nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe. Cz. II. Pozostali nauczyciele akademicy;

W punkcie II.2. Raportu samooceny wśród nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku wykazano:

- jedną osobę posiadającą tytuł naukowy profesora w obszarze nauk społecznych, dziedzinie nauk prawnych, dyscyplinie naukowej prawo, zgłoszoną do minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów,
- trzy osoby posiadające stopień naukowy doktora habilitowanego w obszarze nauk społecznych, dziedzinie nauk prawnych, dyscyplinie naukowej prawo, w czego dwie zgłoszone do minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów,
- dwie osoby posiadające stopień naukowy doktora habilitowanego w obszarze nauk społecznych, dziedzinie nauk ekonomicznych, dyscyplinie naukowej ekonomia, obie zgłoszone do minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów,
- jedną osobę posiadającą stopień naukowy doktora habilitowanego w obszarze nauk społecznych, dziedzinie nauk społecznych, dyscyplinie naukowej nauki o polityce, zgłoszoną do minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów,
- jedną osobę posiadającą stopień naukowy doktora habilitowanego w obszarze nauk społecznych, dziedzinie nauk społecznych, dyscyplinie naukowej socjologia i pedagogika, niezgłoszoną do minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów,
- jedną osobę posiadającą stopień naukowy doktora habilitowanego w obszarze nauk technicznych, dziedzinie nauk technicznych, dyscyplinie naukowej nauk technicznych, niezgłoszoną do minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów,
- pięć osób posiadających stopień naukowy doktora w obszarze nauk społecznych, dziedzinie nauk prawnych, dyscyplinie naukowej prawo, wszystkie zgłoszone do minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów,
- pięć osób posiadających stopień naukowy doktora w obszarze nauk społecznych, dziedzinie nauk ekonomicznych, dyscyplinie naukowej ekonomia, z czego cztery zgłoszone do minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów,
- trzy osoby posiadające stopień naukowy doktora w obszarze nauk społecznych, dziedzinie nauk społecznych, dyscyplinie naukowej nauki o polityce, z czego jedną zgłoszoną do minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów,
- jedną osobę posiadającą stopień naukowy doktora w obszarze nauk społecznych, dziedzinie nauk społecznych, dyscyplinie naukowej socjologia i pedagogika, niezgłoszoną do minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów,
- jedną osobę posiadającą stopień naukowy doktora w obszarze nauk humanistycznych, dziedzinie nauk humanistycznych, dyscyplinie naukowej filozofia, niezgłoszoną do minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów,

- trzy osoby posiadające stopień naukowy doktora w obszarze nauk technicznych, dziedzinie nauk technicznych, dyscyplinie naukowej nauk technicznych, niezgłoszone do minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów,
- jedną osobę posiadającą stopień naukowy doktora w obszarze nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej, dziedzinie nauk o kulturze fizycznej, niezgłoszoną do minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów,
- dwadzieścia osób z tytułem zawodowym magistra.

W sumie daje to 49 osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku studiów. Jest to liczba, która w pełni pozwala na osiągnięcie założonych celów i efektów kształcenia, pod warunkiem, że prawidłowa jest struktura ich kwalifikacji.

Oceniany kierunek studiów na pierwszej stronie Raportu samooceny przyporządkowano do obszaru nauk społecznych, dziedziny nauk prawnych, nauk ekonomicznych i nauk społecznych, dyscypliny nauki o administracji, prawo, ekonomia, nauki o polityce. Szczegółowa analiza kierunkowych efektów kształcenia potwierdza takie przyporządkowanie, które można by jeszcze uzupełnić o dyscyplinę: finanse. Analiza powierzenia poszczególnym osobom konkretnych zajęć rozwiewa nawet wątpliwości dotyczące osób posiadających stopnie naukowe w zakresie nauk technicznych. Osoby te prowadzą zajęcia z przedmiotów ogólnouczelnianych do wyboru o „nachyleniu” humanistyczno-społecznym, np. Historia flot wojennych, czy Kultura języka technicznego. Są one jednak w minimalnym stopniu związane z efektami kształcenia na kierunku administracja (np. przedmiot Słynni kompozytorzy angielscy). Pozytywnie należy ocenić prowadzenie zajęć z Wychowania fizycznego przez osobę posiadającą stopień naukowy doktora.

Porównanie powiązań efektów kształcenia z kwalifikacjami zdecydowanej większości kadry dydaktycznej (zwłaszcza osób zgłoszonych do minimum kadrowego) nie wywołuje żadnych zastrzeżeń.

Reasumując: liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji w pełni gwarantują osiągnięcie założonych celów i efektów kształcenia oraz realizację programu kształcenia.

2) Czy dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry, zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe, są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia?

Analiza minimum kadrowego przeprowadzona została na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (tekst jedn.: Dz.U. z 2014 r., poz. 131).

Minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na kierunku „administracja” powinno stanowić, zgodnie z § 14 ust. 1 ww. rozporządzenia, co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora. Natomiast na podstawie § 15 ust. 1 ww. rozporządzenia minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia na tym kierunku studiów stanowi co najmniej sześciu samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.

Do minimum kadrowego wliczani są nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni na podstawie mianowania albo umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru studiów (§ 13 ust. 1 ww. rozporządzenia). W przypadku studiów drugiego stopnia przewidziany jest jeszcze jeden wymóg, a mianowicie uczelnia ma stanowić

podstawowe miejsce pracy nauczycieli akademickich wliczanych do minimum kadrowego (§ 13 ust. 2).

Wszystkim nauczycielom akademickim wskazanym przez Uczelnię do minimum kadrowego kierunku „administracja” na bieżący rok akademicki zaplanowano prowadzenie na kierunku studiów i poziomie kształcenia zajęć dydaktycznych w wymiarze przewidzianym przepisami § 13 ust. 3 ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (nauczyciel akademicki może być wliczony do minimum kadrowego w danym roku akademickim, jeżeli osobiście prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku samodzielnych nauczycieli akademickich i co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora lub stopień zawodowy magistra), chociaż nie wszyscy z nich w poprzednim roku akademickim taką minimalną liczbę godzin dydaktycznych na ocenianym kierunku studiów poprowadzili.

Publikacje z zakresu prawa administracyjnego (u kilku osób zgłoszonych do minimum kadrowego), w tym publikacje dotyczące samorządu terytorialnego i kontroli w administracji, publikacje z zakresu postępowania administracyjnego łącznie z egzekucją administracyjną, publikacje z zakresu prawa konstytucyjnego ze szczególnym uwzględnieniem problematyki władzy wykonawczej, publikacje z zakresu prawa pracy i zabezpieczenia społecznego, prawa cywilnego (u kilku osób zgłoszonych do minimum kadrowego) ze szczególnym uwzględnieniem „styku” prawa cywilnego i administracyjnego np. w problematyce wywłaszczania nieruchomości (którą zajmowały się dwie osoby ze zgłoszonych do minimum kadrowego), czy w problematyce użytkowania wieczystego, publikacje z zakresu prawa własności intelektualnej, prawa karnego, historii doktryn politycznych, prawnych i ekonomicznych (u dwóch osób zgłoszonych do minimum kadrowego), polityki społecznej oraz cały szereg (u kilku osób) publikacji ze styku prawa, zwłaszcza gospodarczego i finansowego oraz ekonomii, a także finansów, w tym finansów jednostek samorządu terytorialnego, jakie figurują w wykazie dorobku naukowego pracowników prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku studiów, a zwłaszcza zgłoszonych do minimum kadrowego, odpowiadają zakładanym efektom kształcenia i realizowanemu programowi studiów.

Reasumując: dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry, zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe, są w pełni adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia, również wymagania dotyczące minimum kadrowego dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu kształcenia są spełnione w pełni. Zespół oceniający zaliczył do minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów – zarówno w przypadku studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia – wszystkie osoby zgłoszone przez wizytowaną Uczelnię, a mianowicie do minimum kadrowego studiów pierwszego stopnia 8 osób posiadających tytuły naukowe profesora lub stopnie naukowe doktora habilitowanego i 10 osób posiadających stopnie naukowe doktora, natomiast w przypadku studiów drugiego stopnia 6 osób posiadających tytuły naukowe profesora lub stopnie naukowe doktora habilitowanego i 11 osób posiadających stopnie naukowe doktora. Liczba tzw. samodzielnych pracowników naukowych w przypadku studiów pierwszego stopnia znacznie przewyższa, a w przypadku studiów drugiego stopnia jest na poziomie minimum przewidzianego we wspomnianym wyżej rozporządzeniu. Liczba nauczycieli akademickich posiadających stopnie naukowe doktora zarówno w przypadku studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia, przewyższają minima przewidziane w tym rozporządzeniu.

Ocena stabilności minimum kadrowego (częstotliwości zmian jego składu);

Poszczególne osoby zgłoszone do minimum kadrowego zatrudnione są w Uniwersytecie Technologiczno-Humanistycznym im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu (niektóre z nich jeszcze w Politechnice Radomskiej, albo wręcz Wyższej Szkole Inżynierskiej im. K. Pułaskiego w Radomiu) od: 2013r. (trzy osoby), 2012r. (również trzy osoby), 2008r., 2005r., 2002 r., 1995r. (trzy osoby), 1994r. (dwie osoby), 1986r., 1980r., 1979r. 1978 r. (dwie osoby), co średnio daje prawie szesnastoletni staż pracy osoby zaliczonej do minimum kadrowego w tej uczelni, a to pozwala ocenić, iż skład kadry zaliczonej do minimum kadrowego jest stabilny. Oceny tej nie zmienia nawet fakt, iż nie wszystkie z osób zaliczanych aktualnie do minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów, były od początku swej pracy na wizytowanej Uczelni zgłaszane do minimum kadrowego akurat tego kierunku, ani fakt pewnej rotacji pracowników zaliczanych w latach minionych do tego minimum.

Ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji między liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów ocenianego kierunku studiów;

Proporcja między liczbą osób stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów znacznie przewyższa – zarówno w ogólności, jak i w przypadku każdego ze stopni kształcenia - relację 1 : 160 wskazaną w § 17 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (tekst jedn.: Dz.U z 2014 r., poz. 131), gdyż wynosi 1 : 22 na studiach pierwszego stopnia i 1 : 16 na studiach drugiego stopnia. Ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji między liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów ocenianego kierunku studiów jest zatem w pełni pozytywna.

Ocena prawidłowości obsady zajęć dydaktycznych z poszczególnych przedmiotów: ocena zgodności obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych reprezentowanych przez poszczególnych nauczycieli akademickich (w przypadku profilu praktycznego - ich doświadczenia zawodowego), ze szczegółowymi efektami kształcenia dla poszczególnych przedmiotów/modułów. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość: ocena przygotowania nauczycieli akademickich do realizacji zajęć dydaktycznych w tej formie;

Szczegółowe porównanie powierzonych poszczególnym nauczycielom akademickim (zwłaszcza zgłoszonym przez wizytowaną Uczelnię do minimum kadrowego) zajęć dydaktycznych z ich dorobkiem naukowym może nasuwać jedynie drobne zastrzeżenia lub wątpliwości, dotyczące przedmiotów nieco mniejszej wagi, wybieranych przez studentów (np. prawo handlowe, wspomniane już ogólnouczelniane przedmioty humanistyczno-ekonomiczno-społeczne, takie jak Finanse osobiste i podstawy finansowania prowadzone przez doktora nauk technicznych, a nie ekonomicznych, czy Etyka prowadzona przez doktora nauk chemicznych).

Reasumując ocena prawidłowości obsady zajęć dydaktycznych jest co do zasady pozytywna.

ogólna ocena hospitowanych zajęć dydaktycznych (Załącznik nr 6 - Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena);

Ogólna ocena hospitowanych zajęć jest pozytywna, wszystkie hospitowane zajęcia były prowadzone na dobrym poziomie.

3) Czy Jednostka prowadzi politykę kadrową sprzyjającą podnoszeniu kwalifikacji i zapewnia pracownikom warunki rozwoju naukowego i dydaktycznego, w tym także przez wymianę z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą?

Ocena prowadzonej polityki kadrowej i jej spójności z założeniami rozwoju ocenianego kierunku studiów:

- o *procedur i kryteriów doboru oraz weryfikacji nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, ich przejrzystości i upowszechnienia;*

Jedną z podstaw prowadzonej w wizytowanej Uczelni polityki kadrowej jest Zarządzenie R-91/2013 Rektora Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego z dnia 19 grudnia 2013 r. w sprawie okresowej oceny nauczycieli akademickich za lata 2012 i 2013 wraz z arkuszami wyników pracy nauczyciela akademickiego. Zawiera ono dosyć typowe dla polskich szkół wyższych zasady oceniania. To samo można powiedzieć o statutowych regulacjach dotyczących nawiązywania stosunków pracy z nauczycielami akademickimi. Znajomość tych regulacji w gronie pracowników, faktyczne (Zespołowi Oceniającemu przedstawiono protokoły) przeprowadzanie hospitacji zajęć oraz ocen okresowych świadczą o przejrzystości i upowszechnieniu procedur i kryteriów doboru oraz weryfikacji nauczycieli akademickich. Fakt, że na kierunku Administracja od ponad dwudziestu lat utrzymywane jest minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia, a od kilku lat również dla studiów drugiego stopnia, pozytywnie świadczy o skuteczności prowadzonej polityki kadrowej.

- o *systemu wspierania rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej, w tym poprzez zapewnienie warunków do rozwoju naukowego i umiejętności dydaktycznych (urlopy naukowe, stypendia, staże, wymianę z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą), oraz ocena jego efektywności;*

Również dosyć typowe są regulacje, które mogłyby wspierać rozwój kadry naukowo-dydaktycznej. Obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym pracownicy żalili się jednak, iż w większości przypadków regulacje te nie są wykorzystywane, nawet wyjazdy na konferencje nie są zazwyczaj finansowane ze środków Uczelni. Jako skromną należy ocenić wymianę z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą, tym bardziej, że wykorzystywany głównie program LLP Erasmus daje nauczycielom akademickim możliwość finansowania krótkich wyjazdów o bardziej dydaktycznym, niż naukowym charakterze.

Zauważyć też należy pewną nieścisłość w punkcie II.3. Raportu samooceny, w którym wśród osób, które uzyskały stopień naukowy doktora habilitowanego w roku 2010 wykazano osobę, o której w załączniku nr 1 napisano, że jest zatrudniona w Uczelni od 1 maja 2012 r. i obecnie jest zaliczana do minimum kadrowego. Osoba, która uzyskała w 2011 roku tytuł naukowy profesora nie pracuje już w Uczelni, a osoba, która uzyskała tytuł naukowy

profesora w 2013 r. nie prowadzi zajęć na kierunku Administracja. Spośród siedmiu osób, które uzyskały stopnie naukowe doktora habilitowanego w ostatnich pięciu latach, dwie są zaliczane do minimum kadrowego ocenianego kierunku, ale jedna z nich to wspomniana wyżej osoba zatrudniona już po uzyskaniu omawianego stopnia naukowego, natomiast spośród pozostałych pięciu, aktualnie jedna prowadzi przedmiot dosyć luźno związany z efektami kształcenia na kierunku Administracja, a mianowicie Metody oceny projektów gospodarczych, a druga zupełnie niezwiązany z tymi efektami przedmiot Historia flot wojennych. Trudno byłoby zatem o wysoką ocenę polityki kadrowej w omówionym zakresie.

Ogólna ocena systemu wspierania kadry i jego efektywności z punktu widzenia obowiązujących w Uczelni regulacji jest oczywiście pozytywna, ale należy jednoznacznie stwierdzić, że kadrze ocenianego kierunku przydałoby się większe wsparcie ze strony władz Uczelni.

- o *opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich podczas spotkania z zespołem oceniającym, perspektywy rozwoju kierunku i ograniczenia w kontekście misji i strategii;*

Oprócz wspomnianych już informacji o niefinansowaniu przez Uczelnię wyjazdów na konferencje naukowe, obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym pracownicy podkreślili też ogólnie śladowe wsparcie ich rozwoju naukowego ze strony władz Uczelni, a zwłaszcza brak pieniędzy na badania naukowe i jednocześnie brak pomocy w uzyskiwaniu grantów ze źródeł zewnętrznych.

Najważniejszą jednak kwestią poruszoną przez pracowników obecnych na spotkaniu Zespołu Oceniającego z kadrami kierunku studiów Administracja było obowiązywanie Polecenia służbowego nr 8/2012 Rektora Politechniki Radomskiej im. Kazimierza Pułaskiego z dnia 3 września 2012 r. w sprawie przestrzegania dyscypliny pracy przez niesamodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych Uczelni, zgodnie z którym pracownicy ci mają obowiązek „przebywania w pracy od godz. 9.00 do godz. 14.00 przez co najmniej 4 dni w tygodniu” niezależnie od obciążeń dydaktycznych (a więc nawet wówczas, gdy zajęcia dydaktyczne dany pracownik realizuje zgodnie z planem później, niż o godz. 14.00 albo w danym dniu tygodnia zajęć dydaktycznych nie ma w ogóle). Zespół Oceniający w pełni podziela poglądy pracowników, że od samego „przebywania w pracy”, zwłaszcza jeśli nie ma się zapewnionych warunków w postaci dostępu do literatury, czy orzecznictwa, nie nastąpi rozwój naukowy kadry. Specyfika pracy naukowej w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, które mają ścisły związek z efektami kształcenia na kierunku studiów administracja, różni się diametralnie od specyfiki pracy naukowej w naukach technicznych, w których bez przebywania w laboratoriach trudno o rozwój naukowy, tymczasem przygotowywać publikacje w naukach należących do obszaru nauk społecznych można w różnych miejscach, niekiedy w bibliotekach i archiwach, a więc zdecydowanie poza miejscem odbywania zajęć dydaktycznych.

Reasumując: postawa władz Uczelni wobec kadry kierunku Administracja pozostawia wiele do życzenia.

- o *w przypadku kolejnej oceny jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić zmiany, ich wpływ na osiągnięte efekty i jakość kształcenia, odnieść się do stopnia realizacji zaleceń sformułowanych poprzednio lub efektów działań naprawczych.*

Z Raportu samooceny wynika, że jest to kolejna już wizytacja na ocenianym kierunku studiów. Poprzednia (dotycząca tylko studiów pierwszego stopnia), z roku 2008 zakończyła się przyznaniem oceny pozytywnej, a uwagi nie dotyczyły polityki kadrowej, lecz pewnych niedoskonałości w zakresie organizacji egzaminów dyplomowych i powiązania tematyki prac z zagadnieniami administracyjnymi.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) *Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji w pełni umożliwiają osiągnięcie założonych celów kształcenia i efektów realizacji danego programu.*
- 2) *Dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry, zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe, są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. Wymogi dotyczące minimum kadrowego są spełnione.*
- 3) *Jednostka prowadzi politykę kadrową sprzyjającą podnoszeniu kwalifikacji i w pewnym stopniu zapewnia pracownikom warunki rozwoju naukowego i dydaktycznego, ale można by od władz Uczelni oczekiwać dużo większego zaangażowania we wsparcie finansowo – organizacyjne pracowników, lepszego rozumienia potrzeb kadry, a zwłaszcza zrozumienia specyfiki pracy naukowej w dyscyplinach naukowych, z którymi związane są efekty kształcenia kierunku studiów Administracja.*

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych.

Czy Uczelnia zapewnia bazę materialną, niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także uwzględniająca potrzeby osób niepełnosprawnych?

ocena stopnia dostosowania bazy dydaktycznej służącej realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów do możliwości osiągnięcia deklarowanych efektów kształcenia, w szczególności zapewniania dostępu do infrastruktury niezbędnej z uwagi na specyfikę kierunku (sale wykładowe, pracownie i laboratoria specjalistyczne oraz ich wyposażenie, dostęp do komputerów, Internetu, specjalistycznego oprogramowania, specjalistycznych baz danych, niezbędnego księgozbioru, w tym udostępnionego przez inne biblioteki, także wirtualnie). W przypadku stwierdzenia braków w tym zakresie należy wskazać w jaki sposób braki te mają wpływ na jakość kształcenia oraz jakie efekty kształcenia nie zostaną osiągnięte;

ocena bazy instytucji, w których prowadzone są zajęcia praktyczne oraz prawidłowości doboru miejsc odbywania praktyk;

ocena przystosowania infrastruktury dydaktycznej do potrzeb studentów niepełnosprawnych;

Uczelnia zapewnia właściwą bazę dydaktyczną. Wydział Ekonomiczny Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego w Radomiu, w ramach którego prowadzone jest kształcenia na kierunku „administracja”, posiada bazę dydaktyczną o łącznej powierzchni zabudowy - 5015 m². Łączna powierzchnia przeznaczona do celów dydaktycznych wynosi 2985 m² z 2457 miejscami dla studentów.

Na ogólną powierzchnię sal dydaktycznych i miejsc dla studentów składają się:

— Aula Główna (463 m² z 600 miejscami), która może być w ciągu kilku minut podzielona na trzy mniejsze: dwie po 150 miejsc i jedną na 300 miejsc,

— budynek główny (2522 m² z 1857 miejscami), w którym znajduje się 7 sal wykładowych

o powierzchni 1115 m² na 947 osób, 21 sal ćwiczeniowych o łącznej powierzchni 956 m² na 812 osób oraz 3 laboratoria o łącznej powierzchni 451 m² na 98 osób.

Większe sale wykładowe wyposażone są w klimatyzację, wideoprojektor, komputer, ekran i nagłośnienie. Sale ćwiczeniowe wyposażone są w przenośne środki audiowizualne.

W budynkach wykorzystywanych przez kierunek „administracja” na Wydziale Ekonomicznym Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego w Radomiu znajdują 3 laboratoria:

- Laboratorium Nauk o jakości;
- Laboratorium Zastosowań Informatyki;
- Laboratorium Języków Obcych.

W budynku głównym Wydziału Ekonomicznego i na Auli Główniej funkcjonuje bezprzewodowa sieć internetowa WiFi, do której studenci i pracownicy Wydziału mają nieograniczony dostęp. Oba budynki oraz teren wokół nich objęte są monitoringiem.

W budynkach są nowoczesnie wyposażone toalety. Studenci kierunku Administracja mają możliwość zakwaterowania w jednym z 4 domów studenckich należących do UTH w Radomiu. Łączna ilość miejsc, jaką dysponuje uczelnia to 1087. Do dyspozycji studentów i pracowników oddane są również 2 hale sportowe oraz siłownia i sauna.

Na terenie budynku Wydziału Ekonomicznego działa bufet, otwarty w ciągu tygodnia i w trakcie weekendowych zjazdów studentów niestacjonarnych.

W otoczeniu budynków znajduje się ponad 300 miejsc parkingowych w tym 4 z przeznaczeniem dla osób niepełnosprawnych.

Budynki Wydziału Ekonomicznego i ich otoczenie są w pełni przystosowane dla osób niepełnosprawnych. Przystosowanie to stanowią wspomniane wydzielone miejsca parkingowe, podjazdy na zewnątrz i wewnątrz budynku, windy i odpowiednio przystosowane drzwi dla wózków osób niepełnosprawnych. Są też odrębne toalety dla osób niepełnosprawnych.

Niewątpliwie, najmocniejszym punktem infrastruktury dydaktycznej Uczelni jest Biblioteka Główna Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego w Radomiu. Należy do najbardziej nowoczesnych bibliotek naukowych w Polsce.

Studenci i pracownicy Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego w Radomiu, w tym studiujący na kierunku „administracja” mają do dyspozycji:

- czytelnię książek i czasopism,
- czytelnię internetową,
- czytelnię baz danych,
- czytelnię zbiorów specjalnych,
- czytelnię profesorską,
- 6 pokoi cichej nauki.

Biblioteka posiada 125 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu i komputerowych baz danych, czytelnia internetowa dysponuje 30 stanowiskami komputerowymi z dostępem do Internetu, baz danych, patentów w wersji elektronicznej. W czytelni zbiorów specjalnych znajduje się 15 stanowisk komputerowych, zaś elektroniczny katalog zbiorów wyposażony jest w 14 komputerów. Do dyspozycji czytelników jest 265 miejsc w czytelniach.

W Bibliotece zgromadzono ponad 172.567 woluminów książek, w tym dla kierunku Administracja: 28.652 woluminów, 411 tytułów czasopism, prenumerowanych jest aktualnie 82 tytuły i 150.000 zbiorów specjalnych. Biblioteka ma własną stronę internetową www.biblioteka.uniwersytetradom.pl, na której zamieszczone są informacje dotyczące zasobów bibliotecznych (książek, prenumerowanych czasopism i baz danych), struktury organizacyjnej, czasu pracy, regulaminu itp. W trakcie wizytacji stwierdzono, iż księgozbiór jest na bieżąco aktualizowany. Dokonywane są zakupy najnowszych publikacji związanych z kierunkiem „administracja” – nie tylko w dużym wyborze tytułów, ale i w liczbie egzemplarzy zaspokajającej potrzeby studentów.

Wypożyczalnia książek wyposażona jest w elektroniczny system wypożyczeń. Studenci i pracownicy mogą wyszukiwać książki w katalogu komputerowym – 14 stanowisk. W Bibliotece Głównej zainstalowanych jest Biblioteka posiada magazyn wolnego dostępu do zbiorów do samodzielnego wypożyczania. Istnieje również możliwość korzystania z zasobów innych bibliotek poprzez Wypożyczalnię Międzybiblioteczną funkcjonującą w ramach Oddziału Informacji Naukowej.

Biblioteka Główna UTH jako pierwsza w Polsce uruchomiła Elektroniczny Punkt Informacji Normalizacyjnej oraz Elektroniczny Punkt Informacji Patentowej. Wyposażona jest w stanowisko multimedialne, które podłączone jest do najnowszej generacji telewizji cyfrowej. Posiada komputerowy system zabezpieczenia książek i czasopism przed kradzieżą.

Biblioteka Główna osiągnęła bardzo dobre wyniki w rankingach opublikowanych przez „Rzeczpospolitą” i „Perspektywy” – za dostępność miejsc do nauki własnej (liczbę miejsc w Bibliotece, liczbę stanowisk komputerowych, liczbę stanowisk z dostępem do Internetu i baz danych). Biblioteka zajęła również pierwsze miejsce w Polsce ze wszystkich

bibliotek uczelni technicznych za tempo komputeryzacji zasobów bibliotecznych oraz dostęp do nich.

W ramach wizytacji sprawdzono dostępność pozycji literatury naukowej zalecanych studentom w ramach kart przedmiotów. Dokonano losowego wyboru 4 kart przedmiotów: „Zasady ustroju politycznego państwa”, „Struktura i kompetencje centralnej administracji rządowej”, „Praca socjalna” i „Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego w UE”. Spośród ponad 20 pozycji literatury podstawowej i uzupełniającej na miejscu brakowało jedynie kilku pozycji literatury uzupełniającej. Jest to rezultat bardzo dobry, jeden z najlepszych, z jakim mieli okazję zetknąć się członkowie ZO. Dokonane sprawdzenie potwierdziło zatem bardzo wysoki poziom usług świadczonych przez bibliotekę obsługującą oceniany kierunek.

Podczas spotkania z zespołem oceniającym PKA studenci wyrazili opinię, że Wydział zapewnia bazę materialną uwzględniającą potrzeby osób niepełnosprawnych, niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

Studenci dobrze oceniają dostosowanie bazy dydaktycznej i naukowej do możliwości osiągnięcia deklarowanych efektów kształcenia. Sale dydaktyczne dostosowane do liczebności grup ćwiczeniowych wyposażone są w klimatyzację, wideoprojektor, komputer, ekran i nagłośnienie. Ponadto sale ćwiczeniowe wyposażone są w przenośne środki audiowizualne, które często wykorzystywane są przez prowadzących zajęcia w celu wzbogacenia przekazywanej treści merytorycznej. Zarówno studenci jak i wykładowcy mają dostęp do specjalistycznych programów przeznaczonych do nauki języków obcych oraz bardzo dobrze wyposażonej Biblioteki znacznie ułatwiającej realizację założonych efektów kształcenia. W całym budynku istnieje również możliwość korzystania z darmowej sieci internetowej. Podczas spotkania z zespołem oceniającym PKA studenci podkreślili, że uczelnia zapewnia odpowiednią bazę instytucji, w których mogą odbywać się zajęcia praktyczne co ich zdaniem umożliwia dobór miejsca odbywania praktyk zgodnego z indywidualnymi zainteresowaniami oraz ścieżką rozwoju studentów.

Studenci usatysfakcjonowani są godzinami otwarcia Biblioteki, które ich zdaniem są w pełni dopasowane są do planów zajęć obowiązujących na kierunku administracja. Studenci pozytywnie ocenili wielkość księgozbioru umożliwiającą dostęp do literatury wymaganej przez prowadzących oraz fakt, że Biblioteka sprowadza książki oraz kserokopie konkretnych artykułów na potrzeby pracowników naukowych i studentów w ramach wypożyczeń międzybibliotecznych. Sprowadzone materiały udostępnia się w czytelnich. W ramach korzystania z Biblioteki Studenci mają dostęp do szeregu baz danych tj. EBSCO, SPRINGER, ELSEVIER, WILEY, SCOPUS, ISI WEB OF KNOWLEDGE, LEX, NOTORIA, SCIENCE, NATURE. W opinii studentów zarówno wielkość księgozbioru jak również ilość ogólnodostępnych specjalistycznych programów i baz danych pozytywnie wpływa na jakość kształcenia.

Studenci korzystają z możliwości odbycia praktyki w różnych instytucjach regionu, z którymi Uczelnia zawarła umowy. Praktyka może odbywać się w wybranym przez studenta podmiocie gospodarczym lub instytucji, której profil działania umożliwia mu zrealizowanie ogólnych celów praktyki oraz zakładanych efektów kształcenia, a także odpowiada charakterowi studiów na kierunku „administracja”. Studenci mogą też samodzielnie wybrać miejsce odbywania praktyki i załatwić formalności związane z jej odbyciem. Ma to na celu stymulację studentów do aktywizacji na rynku pracy, pobudzania ich inwencji, kreatywności i przedsiębiorczości. Wybierając instytucję, w której odbywana będzie praktyka, studenci mogą skorzystać z pomocy Centrum Promocji Studentów i Absolwentów – Biuro Karier

UTH. Przykładowe miejsca praktyk to: urzędy gmin z regionu mazowieckiego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych O/Radom, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa O/Radom, gminne ośrodki pomocy społecznej, urzędy skarbowe, powiatowe urzędy pracy, starostwa powiatowe, kancelarie prawne, sądy rejonowe i Sąd Okręgowy w Radomiu, biura rachunkowe, komendy Policji, biura stowarzyszeń i fundacji, a także prywatni przedsiębiorcy. Wykaz podmiotów, u których studenci ocenianego kierunku odbywają praktyki zawodowe, a także zawarte przez Uczelnię porozumienia w sprawie praktyk zawodowych zostały okazane ZO do wglądu w trakcie wizytacji.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego: wyróżniająco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Uczelnia zapewnia właściwą infrastrukturę dla studentów. Nowe budynki, nowoczesnie wyposażone sale, przystosowanie obiektów do użytku dla osób niepełnosprawnych pozwala na prawidłową realizację procesu kształcenia. Baza dydaktyczna Uczelni służy realizacji procesu kształcenia i pozwala osiągnąć zakładane efekty. Na szczególne uznanie zasługuje wzorcowo zarządzana biblioteka, bardzo nowoczesnie wyposażona, dysponująca bogatym i stale aktualizowanym księgozbiorem, a nawet unikalnymi, innowacyjnymi atrybutami m.in. w postaci tematycznych pracowni i zbiorów.

6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów.

Czy rezultaty prowadzonych badań naukowych są wykorzystywane w procesie kształcenia; czy Jednostka stwarza studentom możliwość uczestnictwa w badaniach naukowych oraz zdobycia wiedzy i umiejętności przydatnych w pracy naukowo-badawczej?

ocena wpływu prowadzonych w jednostce badań naukowych na realizowany proces dydaktyczny, w tym na kształtowanie programu kształcenia i indywidualizację nauczania, oraz ocena udziału studentów w badaniach naukowych i w prezentacji /publikacji ich wyników;

ocena wpływu współpracy naukowej i badawczej z innymi uczelniami lub instytucjami z otoczenia gospodarczego i społecznego na proces dydaktyczny;

W latach 2009–2013 pracownicy Wydziału Ekonomicznego brali udział w 63 projektach badawczych (indywidualnych lub zespołowych) z czego 32 prowadzone było w ramach badań własnych, 13 w ramach badań statutowych, 8 w ramach dotacji celowych służących rozwojowi młodych naukowców, 6 w ramach grantów rektorskich oraz 4 w ramach grantów z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Efektem działalności zespołów badawczych organizowanych na Wydziale Ekonomicznym bez wątpienia jest oryginalny wkład do rozwoju nauk ekonomicznych, między innymi w dziedzinie badań nad inflacją oraz współzależnością pomiędzy procesami inflacyjnymi, a wzrostem gospodarczym. Jest to dorobek naukowy mający odniesienie do kierunków studiów opartych o efekty z zakresu nauk ekonomicznych. Skromniej przedstawia się natomiast dorobek naukowy Wydziału w zakresie badań związanych z kierunkiem „administracja”. Część badań prowadzonych w dziedzinie nauk ekonomicznych ma odniesienie także do funkcjonowania administracji. Opracowano m.in. koncepcję partnerstwa publiczno-prywatnego w zakresie pokrywania szkód katastroficznych i dowiedziono, że spełnienie uzasadnionych ekonomicznie zasad w partnerstwie publiczno-prywatnym sprzyja podnoszeniu jego efektywności kosztowej.

Wymiernym efektem badań naukowych pracowników Wydziału Ekonomicznego w latach 2009–2013 były liczne publikacje naukowe o zasięgu krajowym jak i zagranicznym. Znaczna część z nich niewątpliwie dotyczy problematyki związanej z kierunkiem „administracja”, przy czym są one efektem wysiłków indywidualnych pracowników, nie popartych grantami wewnętrznymi lub zewnętrznymi, dotacjami, czy też jakimikolwiek innymi formami wsparcia finansowego.

Począwszy od 2011 roku na Wydziale Ekonomicznym Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego w Radomiu wydawane jest czasopismo naukowe w jęz. angielskim o zasięgu międzynarodowym „The Central European Review of Economics & Finance”, poświęcone w większości problematyce ekonomii i finansów. Od marca 2014 roku Wydział postanowił o wznowieniu wydawania Zeszytów Naukowych pod nazwą „Studia Ekonomiczne i Prawne”, gdzie szersze miejsce znajdzie problematyka właściwa dla kierunku „administracja”. Zeszyty będą wydawane w formie elektronicznej.

W zaplanowanej na 2014 r. dotacji na badania naukowe, w ramach badań na utrzymanie potencjału badawczego przewidziano 13 zadań badawczych, z czego 4 stanowią kontynuacje programu badawczego z poprzedniego roku. Zadania badawcze obejmują głównie tematy związane z naukami ekonomicznymi. Jeśli chodzi o badania związane z efektami kształcenia określonymi dla kierunku „administracja”, spośród zadań

kontynuowanych należy wymienić projekt „Zasady funkcjonowania audytu wewnętrznego w zakładzie ubezpieczeń”, zaś spośród zadań nowych: „Ewolucja prawnych form działania administracji publicznej”, „Znaczenie usług społecznych dla lokalnej polityki społecznej – przykład subregionu radomskiego” oraz „Ocena efektywności szpitali metodą data envelopment analysis”.

W zaplanowanej na 2014 rok dotacji na finansowanie działalności polegającej na prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich, przewidziano do realizacji 4 zadania badawcze, przy czym 1 stanowi kontynuację programu badawczego z poprzedniego roku. Zadania badawcze związane z efektami kształcenia określonymi dla kierunku „administracja” obejmują temat „Analiza krajowych rozwiązań prawnych dotyczących polskich produktów regionalnych z mleka i jego przetworów w aspekcie usprawnienia systemu ochrony konsumenta”.

Ogólnie biorąc, daje się zauważyć duża dysproporcja pomiędzy realizacją prac naukowych związanych dziedziną nauk ekonomicznych, a badaniami związanymi z efektami kształcenia określonymi dla kierunku „administracja”. Wyraża się ona mniej w liczbie i znaczeniu publikowanych prac naukowych, a bardziej w aspekcie planowania i finansowania prac badawczych, w tym konstituowania zespołów badawczych i pozyskiwaniu środków na realizację wspólnych tematów badawczych. Odrębną kwestią pozostaje fakt, iż wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację wszystkich projektów naukowych na Wydziale, w 2014 r. wyniosła 69 648,14 zł, co jest kwotą – po prostu – żałośnie niską. Mimo tego, aktywność naukowa pracowników Wydziału niewątpliwie przynosi pozytywne efekty w zakresie kształtowania programu kształcenia i indywidualizacji nauczania (najczęściej studenci kierunku „administracja” wybierają formę indywidualnej organizacji studiów, w roku akademickim 2013/2014 wybrało ją 6 studentów studiów stacjonarnych II stopnia oraz 4 studentów studiów stacjonarnych I stopnia), co można stwierdzić na podstawie poszerzenia oferty kształcenia o nowe efekty i zajęcia, ewidentnie będące plonem prac badawczych pracowników Wydziału.

Studenci ocenianego kierunku uczestniczą aktywnie w badaniach naukowych oraz konferencjach naukowych o przeprowadzaniu których informowani są przez nauczycieli akademickich. Dodatkowo na Wydziale aktywnie działają dwa Studenckie Koła Naukowe, zrzeszające studentów zainteresowanych uczestnictwem w badaniach naukowych oraz zdobywaniem wiedzy i umiejętności w pracy naukowo-badawczej. Ponadto udział studentów w badaniach pracowników Wydziału w dużej mierze realizowany jest w trakcie przygotowywania prac dyplomowych oraz organizacji konferencji naukowych.

W trakcie trwającego roku akademickiego członkowie Studenckich Kół Naukowych zrzeszających studentów administracji uzyskali 10 numerów ISBN przydzielanych przez Bibliotekę Narodową. Dzięki współpracy z pracownikami Wydziału, udzielającymi pomocy merytorycznej, studenci zaplanowali wydanie wszystkich 10 elektronicznych monografii z dziedziny administracji.

W poprzednim roku akademickim, przedstawiciele studenci jako współautorzy monografii pokonferencyjnych opublikowali szereg artykułów. Studenci podkreślili, że zarówno aktywny udział w opracowywaniu materiałów na konferencje jak również opublikowanie artykułów możliwe było dzięki wsparciu merytorycznemu pracowników naukowych uczelni, pełniących rolę recenzentów.

W trakcie ostatnich trzech lat w organizowanych na Wydziale konferencjach o charakterze naukowym brało udział kilkunastu studentów. Zarówno nauczyciele akademicy, jak i władze Uczelni zachęcają studentów do aktywności naukowo-badawczej. Efektem

udziału studentów w badaniach naukowych są m.in. wspólne z pracownikami naukowo-dydaktycznymi publikacje, czy realizowane przez nich końcowe prace dyplomowe.

Jeśli chodzi o wpływ współpracy naukowej i badawczej z innymi uczelniami lub instytucjami z otoczenia gospodarczego i społecznego na proces dydaktyczny, to uzyskiwany jest on głównie poprzez udział pracowników Wydziału Ekonomicznego w programie dydaktycznym ERASMUS. W ramach tego programu ,w roku akad. 2010/2011 wyjechało 7, a w roku akad. 2012/2013 11 nauczycieli akademickich zatrudnionych na Wydziale. Prowadzili oni zajęcia m.in. na następujących uczelniach: Hochschule für öffentliche Verwaltung Kehl (Niemcy) Universitat de les Illes Balears (Hiszpania), Università degli Studi di Perugia (Włochy).

W roku akad. 2012/13 Wydział Ekonomiczny gościł dwóch profesorów z uczelni partnerskich we Włoszech i Turcji. Pracownicy Wydziału wzięli udział w seminariach dydaktycznych na temat zasad opisu programów studiów za pomocą efektów kształcenia i Krajowych Ram Kwalifikacji odbytych z udziałem nauczycieli akademickich z uczelni zagranicznych tj.: Universitat de les Illes Balears (Hiszpania) i Università degli Studi di Perugia (Włochy). Wiedza i doświadczenie wyniesione przez pracowników Wydziału z partycypacji w wymianie odbywającej się w ramach programu ERASMUS, seminariów niewątpliwie znajduje odzwierciedlenie w tworzeniu programów studiów na Wydziale Ekonomicznym UTH. Należy dodać, że w celu podnoszenia umiejętności niezbędnych w komunikacji w środowisku międzynarodowym, na WE prowadzone są wybrane przedmioty (w ramach programów studiów) w języku angielskim.

Reasumując, prowadzone badania naukowe wpisują się w misję Uczelni i strategię rozwoju Wydziału, służą wzmocnieniu kierunku „administracja” i tworzą dobre podstawy do kształcenia na studiach II stopnia. Studenci ocenianego kierunku uczestniczą aktywnie w badaniach naukowych oraz konferencjach naukowych. Efektem udziału studentów w badaniach naukowych są m.in. wspólne z pracownikami naukowo-dydaktycznymi publikacje.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Projekty i opracowania badawcze realizowane przez pracowników Wydziału, w tym w ramach grantów wewnętrznych, mają wpływ na określanie efektów kształcenia odnoszących się do zainteresowań naukowych poszczególnych pracowników, przekładają się na efekty formułowane dla prowadzonych przez nich zajęć. Studenci uczestniczą w badaniach naukowych. Prowadzone badania naukowe wpisują się w misję Uczelni i strategię rozwoju Wydziału, służą wzmocnieniu kierunku „administracja” i tworzą satysfakcjonujące podstawy do kształcenia na studiach II stopnia.

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię.

1) Czy zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste, uwzględniają zasadę równych szans i zapewniają właściwą selekcję kandydatów na dany kierunek studiów?

Ocena czy zasady rekrutacji umożliwiają dobór kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności niezbędne do uzyskania w procesie kształcenia zakładanych efektów kształcenia. Ocena czy nie zawierają regulacji dyskryminujących określoną grupę kandydatów. Ocena zasad ustalania wielkości rekrutacji - uwzględnienie związku liczby rekrutowanych studentów z potencjałem dydaktycznym jednostki i jakością kształcenia;

Zgodnie ze statutem uczelni wstęp na studia stacjonarne jest wolny. Wymagania wstępne dla kandydatów na studia I stopnia na ocenianym kierunku, przedstawiają się, jak niżej. Postępowanie rekrutacyjne na studia składa się z następujących etapów:

- Rejestracji na studia,
- Postępowania kwalifikacyjnego,
- Składania dokumentów przez osoby zakwalifikowane (lub dopuszczone) na studia;
- Wydania decyzji o przyjęciu albo nie przyjęciu na studia.

Na potrzeby postępowania rekrutacyjnego uruchomiono internetowy system rejestracji kandydatów. Warunkiem dopuszczenia do postępowania kwalifikacyjnego na I rok studiów I stopnia kierunku Administracja jest zarejestrowanie się kandydata na stronie internetowej <http://www.irk.uniwersytetradom.pl> (dalej system IRK), w terminie przewidzianym w kalendarium rekrutacji. System IRK jest dostępny dla kandydata z dowolnego komputera podłączonego do internetu. Uczelnia zapewnia dostęp do stanowisk komputerowych umożliwiających dokonanie rejestracji w systemie IRK. Rejestracja kandydata w systemie IRK, w terminach określonych harmonogramem rekrutacji, jest niezbędnym warunkiem rozpoczęcia wobec niego procedury kwalifikacyjnej.

Kandydat ubiegający się o przyjęcie na studia zobowiązany jest:

- założyć osobiste konto dostępne do systemu IRK,
- dokonać wyboru formy studiów, wydziału oraz kierunku studiów,
- wypełnić i zatwierdzić formularz danych osobowych,
- wprowadzić, zgodnie z zasadami określonymi w załączniku nr 1, dane niezbędne do przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego,
- wnieść w określonym terminie opłatę rejestracyjną na indywidualny rachunek bankowy wygenerowany przez system IRK; dokonanie opłaty po terminie oznacza unieważnienie rejestracji.

Kandydat może zarejestrować się na dowolną liczbę kierunków studiów, ale przyjęty może być tylko na jeden z nich. Kryterium ustalenia listy osób zakwalifikowanych do przyjęcia (po dostarczeniu do Centralnego Punktu Informacji wymaganych dokumentów) na I rok studiów stacjonarnych na wybrany kierunek, jest wskaźnik rekrutacyjny (Wr) obliczony na podstawie wyników uzyskanych przez kandydata w części pisemnej egzaminu dojrzałości.

W postępowaniu kwalifikacyjnym na kierunki studiów, na których liczba kandydatów przekroczyła planowany limit przyjęć, zastosowano wskaźnik rekrutacyjny W , umożliwiający ustalenie wspólnej listy rankingowej dla kandydatów, którzy zdawali „starą maturę”, „nową maturę” oraz Maturę Międzynarodową potwierdzoną dyplomem IB.

Oferta edukacyjna kierowana jest do absolwentów szkół ponadgimnazjalnych posiadających zdany egzamin dojrzałości, przede wszystkim z regionu i całego województwa mazowieckiego, województw ościennych, ale także z pozostałych województw kraju. Z uwagi na prowadzenie studiów zarówno w systemie stacjonarnym jak i niestacjonarnym, oferta kierowana jest do młodzieży po egzaminie maturalnym jak i dla osób pracujących, które ukończyły szkoły średnie przed kilku lub kilkunastu laty.

Procedura i wymagania wstępne dla kandydatów na studia II stopnia kierunku „administracja” sformułowane są podobnie, przy czym obejmują warunek, iż na studia te przyjmowani są kandydaci z tytułem zawodowym magistra, inżyniera lub licencjata kierunku studiów, realizującego efekty kształcenia z obszaru nauk społecznych. W wypadku absolwentów innych kierunków studiów, przewidziane jest uzupełnienie braków kompetencyjnych, poprzez udział w zajęciach dodatkowych za które student może uzyskać maksymalnie 30 pkt ECTS.

W przypadku kierunku „administracja”, predyspozycje kandydata do studiów na tym kierunku wynikają przede wszystkim z posiadania wykształcenia ogólnego na poziomie średnim i do takiego wykształcenia dostosowane są efekty kształcenia określone dla kierunku. Absolwent kierunku „administracja” powinien wykazywać kwalifikacje przede wszystkim do pracy w urzędzie tzw. organu administracji właściwości ogólnej, co zakłada m.in. pracę na różnych stanowiskach i przy bardzo różnych zadaniach, związanych ze zmieniającymi się zadaniami organu administracyjnego, a – z drugiej strony – nie wymagającej wiedzy specjalistycznej, jak np. wiedza z zakresu rachunkowości, geodezji, czy nauk o zdrowiu. Pracę na takich stanowiskach wykonują osoby o adekwatnym wykształceniu. Natomiast absolwent kierunku „administracja” powinien wykazywać biegłość przede wszystkim w zakresie procedur związanych z wykonywaniem zadań publicznych, właściwego stosowania prawnych form działania administracji, uczestniczenia w działaniach organizacyjnych i czynnościach materialno – technicznych. Stosowane do tego kwalifikacje nabywa w trakcie studiów, a predyspozycje do ich uzyskania wynikają z wykształcenia ogólnego. Potwierdzają to m.in. zasady rekrutacji na stanowiska w administracji publicznej, które obejmują m.in. wymóg posiadania wykształcenia ogólnego na poziomie średnim. W przypadku studiów II stopnia przewidziano konieczność uzupełnienia efektów kształcenia, które nie zostały uzyskane na studiach I stopnia, poprzez system zajęć dodatkowych.

Biorąc powyższe pod uwagę można stwierdzić, iż zasady rekrutacji umożliwiają dobór kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności niezbędne do uzyskania w procesie kształcenia zakładanych efektów kształcenia. Należy też dodać, iż zasady rekrutacji określone przez Uczelnię nie odbiegają od rozwiązań typowych, przyjmowanych przez wiele innych szkół wyższych, także publicznych, w tym rangi uniwersytetu, właśnie dla kierunków „administracja”. Przyjęte przez Uczelnię zasady rekrutacji nie zawierają regulacji dyskryminujących określoną grupę kandydatów. Zasady rekrutacji uwzględniają związek liczby rekrutowanych studentów z potencjałem dydaktycznym jednostki i jakością kształcenia.

W opinii ZO i studentów limit przyjęć kandydatów na I rok studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych I II stopnia na kierunku administracja dostosowany jest do potencjału dydaktycznego oraz infrastruktury Uczelni. Zasady i procedury rekrutacji na oceniany kierunek są przejrzyste, uwzględniają zasadę równych szans oraz nie zawierają regulacji dyskryminujących określoną grupę kandydatów.

2) Czy system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen?

Studenci posiadają podstawową wiedzę na temat Europejskiego Systemu Transferu Punktów. W ich opinii punkty ECTS przewidziane do realizacji zakładanych efektów kształcenia są odpowiednio określone oraz poprawnie uwzględniają czas oraz nakład pracy niezbędny do ich osiągnięcia.

Wymagania egzaminacyjne oraz forma i kryteria oceny osiągniętych przez studenta efektów kształcenia są podawane do informacji studentów przez nauczycieli akademickich podczas pierwszych zajęć jak również dostępne są w formie sylabusów w systemie Wirtualna Uczelnia funkcjonującym na Uczelni. W trakcie rozmowy z zespołem oceniającym PKA studenci podkreślili, iż uprzednio podane do wiadomości założenia dotyczące wymagań egzaminacyjnych są konsekwentnie przestrzegane przez wykładowców. Istnieje możliwość zdawania egzaminu w kilku dogodnych terminach jak również w terminie poprawkowym lub komisyjnym.

Podczas rozmów studenci wyrazili opinię, że przyjęty system oceny osiągnięć jest ich zdaniem przejrzysty i obiektywny, a wystawiane przez nauczycieli akademickich oceny sprawiedliwe. Według studentów formy weryfikacji wiedzy i umiejętności pozwalają na ich sprawdzenie w każdym z obszarów kształcenia. Bieżąca weryfikacja osiągnięć studenta dokonywana za pomocą kolokwii oraz prac zaliczeniowych jak również ocena aktywności podczas zajęć stymulują proces uczenia się. Studenci są informowani o błędach popełnianych na egzaminach, kolokwiach i innych sprawdzianach.

3) Czy struktura i organizacja programu ocenianego kierunku studiów sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów?

Program studiów ocenianego kierunku oraz przyjęty system punktów ECTS umożliwia przystąpienie przez studentów do realizowanych programów krajowej i międzynarodowej mobilności studentów, w ramach których organizowane są wyjazdy do zagranicznych oraz krajowych uczelni partnerskich, w celu odbycia części (semestru lub roku) studiów.

W trakcie spotkania z zespołem oceniającym PKA studenci przyznali, że na Uczelni zapewniony jest dobry dostęp do informacji dotyczących programów wymian międzynarodowych, realizowany za pośrednictwem plakatów, ulotek oraz publikacji na stronie internetowej Uczelni. Ponadto osoby odpowiedzialne za koordynację programów mobilnościowych udzielają kandydatom informacji w rozmowach bezpośrednich. Studenci zaznaczyli jednak, że ze względu na sytuację finansową nie są zainteresowani tego typu ofertą, w związku z czym bardzo rzadko decydują się na uczestnictwo w oferowanych programach mobilności studentów.

Studenci pozytywnie ocenili ofertę dotyczącą prowadzonych lektoratów oraz jakość prowadzonych zajęć. Jednakże podczas rozmów z zespołem oceniającym PKA zwrócili Oni uwagę na zbyt małe ich zdaniem nastawienie prowadzących zajęcia na rozwój kompetencji praktycznych z zakresu mówienia oraz pisania w języku obcym. W opinii studentów, lektorzy języków obcych zbyt dużą wagę przywiązują do rozwiązywania zadań z zakresu słownictwa oraz gramatyki, tym samym obniżając liczbę godzin konieczną do praktycznego opanowania języka obcego, koniecznego w celu efektywnego posługiwania się nim w życiu codziennym.

W opinii studentów, zbyt mała liczba godzin lektoratów oraz ich źle dopasowany program realizujący zbyt mało godzin z zakresu mówienia oraz pisania, negatywnie wpływają

na decyzje o wyjeździe zagranicznym w ramach programów mobilnościowych oraz znacząco obniżają jakość kształcenia.

4) Czy system pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia?

Podczas spotkania z zespołem oceniającym PKA studenci pozytywnie ocenili system pomocy dydaktycznej oferowany na ocenianym kierunku studiów. Sylabusy przedstawiane studentom przez prowadzących podczas pierwszych zajęć oraz dostępne na stronie internetowej Uczelni sformułowane są w przejrzysty i zrozumiały sposób. Zawierają one informacje dotyczące treści kształcenia, warunków zaliczenia oraz niezbędnej literatury dotyczącej danego przedmiotu. Studenci pozytywnie ocenili sposób prowadzenia zajęć oraz zaangażowanie nauczycieli akademickich, a także ich dostępność podczas wyznaczonych dyżurów i konsultacji. Zwrócili Oni jednak uwagę na możliwość kontaktu mailowego wyłącznie z niewielkim gronem pracowników naukowo-dydaktycznych, odwoływanie godzin planowanych konsultacji przez niektórych pracowników katedry prawa administracyjnego oraz dosyć częste odwoływanie zajęć z zakresu prawa i postępowania administracyjnego.

Studenci ocenianego kierunku mogą korzystać na Wydziale z sieci internetowej oraz Systemu Informacji Prawnej Lex. Nauczyciele akademicy udostępniają studentom zalecaną przez nich literaturę oraz materiały w wersji elektronicznej tzw. e-skrypty. W opinii studentów przyjęte w tym zakresie rozwiązania jak również zasoby biblioteczne, zasady korzystania ze zbiorów oraz dostępność materiałów w wersji elektronicznej w pełni umożliwiają realizację zakładanych celów i efektów kształcenia.

Podczas spotkania z zespołem oceniającym PKA Studenci stwierdzili, że ustalony harmonogram zajęć jest dostosowany do ich potrzeb. Studenci pozytywnie ocenili funkcjonowanie Dziekanatu oraz wysoką kulturę osobistą osób w nim pracujących. W Dziekanacie dostępne są wszystkie informacje związane z organizacją i realizacją procesu kształcenia, godziny pracy dostosowane są do potrzeb studentów. Pozytywnie należy również ocenić kwestię wsparcia studentów niepełnosprawnych w trakcie realizacji procesu kształcenia. Studenci niepełnosprawni mogą liczyć na pomoc z zakresu przyznawania pomocy materialnej. Uczelnia dysponuje urządzeniami właściwymi dla osób słabo słyszących oraz słabo widzących umożliwiającymi realizację zakładanych celów i efektów kształcenia oraz planuje powiększenie ilości tych sprzętów oraz zakup dodatkowej specjalistycznej aparatury zgodnej z potrzebami studentów niepełnosprawnych.

Podczas spotkania z zespołem oceniającym PKA, studenci w większości pozytywnie ocenili przyjęty system pomocy naukowej i materialnej. Mają Oni możliwość wyboru promotora oraz tematu pracy dyplomowej, jak również rodzaju zajęć seminaryjnych. Studenci podkreślili przejrzystość oraz sprawiedliwość przyjętego systemu wyboru promotora oraz związany z tym proces wyboru tematu pracy dyplomowej. Studenci odbywający studia na podstawie indywidualnego planu studiów i programu nauczania mogą korzystać z pomocy merytorycznej indywidualnego opiekuna naukowego. Podczas spotkania z zespołem oceniającym PKA podkreślali, że dzięki odpowiedniemu podejściu nauczycieli akademickich mają możliwość rozwijania swoich zainteresowań, a pozytywne nastawienie ze strony Władz Wydziału odpowiednio wspiera wszelkie formy aktywności studenckiej.

Zgodnie z Regulaminem pomocy materialnej rozpatrywaniem wniosków o stypendium socjalne, stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych, zapomogi oraz stypendium Rektora dla najlepszych studentów zajmują się Dziekanaty oraz Biuro Obsługi Student, decyzje ws. pomocy materialnej podejmowane są przez kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej lub przez Rektora po zasięgnięciu opinii właściwego organu

Samorządu Studenckiego. Pozytywnie należy ocenić dostęp do wszystkich informacji związanych z systemem pomocy materialnej, zapewniony poprzez zamieszczenie odpowiednich informacji w systemie Wirtualnej Uczelni oraz możliwość uzyskania dodatkowych informacji w dziekanacie oraz przyspieszenie drogi administracyjnej w procedurze przyznawania pomocy materialnej. Studenci pozytywnie wypowiedzieli się na temat stypendium Rektora w zakresie obowiązujących kryteriów. W trakcie rozmowy z zespołem oceniającym PKA jako sprawiedliwe ocenili zasady rozdziału punktów przyznawanych za poszczególne osiągnięcia będące podstawą przyznania stypendium motywacyjnego.

Na Uczelni działa Samorząd Studentów oraz Studenckie Koła Naukowe. Samorząd Studencki posiada własną siedzibę oraz środki finansowe jak również włączany jest w działalność gremiów kolegialnych zajmujących się sprawami studenckimi, w pracach których aktywnie uczestniczy. Przedstawiciele studenci reprezentujący Studenckie Koła Naukowe zwrócili uwagę, iż pomimo tego, że nie posiadają oni wyodrębnionej siedziby, opiekunowie kół starają się zapewnić niezbędną pomoc techniczną oraz wsparcie merytoryczne umożliwiające działanie Kół w podstawowym zakresie. Organizacje Studenckie nie korzystają z środków przeznaczanych na działalność studencką. Zbyt małe wsparcie finansowe ze strony uczelni utrudnia pracę naukową oraz wypełnianie statutowych obowiązków naukowych organizacji studenckich, których przedstawiciele nie mogą uczestniczyć w organizowanych wyjazdowych konferencjach naukowych, jak również brakuje im środków na wydanie jakiegokolwiek publikacji naukowych. Wszelkie podjęte w tym zakresie inicjatywy Kół Naukowego muszą być finansowane z pozyskanych we własnym zakresie środków sponsorskich. Koła Naukowe zaangażowane w działalność naukowo-badawczą zwróciły uwagę, na utrudnienia na szczeblu administracyjnym z którymi borykają się w sytuacji organizacji swoich przedsięwzięć. W ostatnim czasie studenci zmuszeni byli odwołać zaplanowane wcześniej spotkanie z Rzecznikiem Praw Obywatelskich ze względu na brak zgody udostępnienia zaplecza technicznego ze strony Uczelni w postaci sali ćwiczeniowej oraz sprzętu multimedialnego. Studenckie Koła Naukowe posiadające duży dorobek naukowy w postaci wydanych publikacji oraz ilość organizowanych przedsięwzięć, ze względów na brak wsparcia finansowo-technicznego ze strony Wydziału oraz Uczelni w praktyce musiało zaprzestać dalszej aktywnej działalności.

Studenci w większości zadowoleni są z systemu opieki naukowej, dydaktycznej, materialnej i socjalnej. Pomocą organizacyjną w trakcie realizacji procesu kształcenia na każdym roku zajmuje się specjalnie powołany opiekun, do którego studenci zwracającą się z wnioskami i skargami. Zdaniem studentów ich rozstrzygnięcie odbywa się przejrzysto.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Zasady rekrutacji są przejrzyste i umożliwiają przeprowadzenie procesu rekrutacji z poszanowaniem zasady równości oraz braku dyskryminacji.**
- 2) System oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen. Prowadzący zajęcia przedstawiają w formie elektronicznej sylabusy oraz wymagania egzaminacyjne, które są następnie w pełni realizowane.**
- 3) Uczelnia oferuje możliwości w zakresie współpracy międzyuczelnianej oraz międzynarodowej, jednakże studenci ze względów finansowych rzadko z tych możliwości korzystają.**
- 4) System pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej w stosunkowo dużej mierze sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia.**

8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

- 1) *Czy Jednostka wypracowała przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem studiów oraz dokonuje systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia; czy wyniki tej oceny stanowią podstawę rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości jego końcowych efektów?*

Ocena działań zmierzających do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Ocena przejrzystości struktury zarządzania procesem dydaktycznym na ocenianym kierunku studiów, a także systematyczności i kompleksowości przeprowadzanych ocen i analiz osiągniętych efektów kształcenia, stanowiących podstawę doskonalenia programu kształcenia tj. efektów kształcenia, programu studiów oraz metod jego realizacji;

Uczelniany System Zapewniania Jakości Kształcenia (dalej: USZJK) wprowadzony został w wizytowanej uczelni (wówczas Politechnice Radomskiej im. Kazimierza Pułaskiego, obecnie: Uniwersytecie Technologiczno-Humanistycznym im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu) od roku akademickiego 2008/2009 i ma na celu: stałe monitorowanie i podnoszenie jakości kształcenia, podniesienie rangi pracy dydaktycznej, tworzenie jednoznacznych procedur oceny metod i warunków kształcenia oraz programów studiów uwzględniających systemy stosowane w innych krajach (szczególnie UE), zwiększenie mobilności studentów w kraju i za granicą oraz informowanie społeczeństwa, w tym w szczególności uczniów szkół średnich, pracodawców oraz władz różnych szczebli o jakości kształcenia i poziomie wykształcenia studentów.

Jednym z elementów omawianego systemu jest monitorowanie standardów akademickich polegające m.in. na systematycznej analizie i ocenie kadry nauczającej z udokumentowanym dorobkiem naukowym i dydaktycznym w danej dziedzinie i dyscyplinie. Zespołowi Wizytującemu przedstawiono Zarządzenie R-91/2013 Rektora Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego z dnia 19 grudnia 2013 r. w sprawie okresowej oceny nauczycieli akademickich za lata 2012 i 2013 wraz z arkuszami wyników pracy nauczyciela akademickiego. Zarówno zasady oceniania, jak i arkusze można ocenić jako powszechnie stosowane w polskich szkołach wyższych. Właściwie wykorzystane mogą ułatwić prowadzenie racjonalnej polityki kadrowej. Nie można tego natomiast powiedzieć o bardzo ogólnikowym przepisie ust. 4 Procedury obsady zajęć dydaktycznych i organizacji systemu kształcenia stanowiącej Załącznik do Uchwały 11/2014/RW Rady Wydziału Ekonomicznego z dnia 6 lutego 2014 r., która to Procedura zdecydowanie większy nacisk kładzie na czynności techniczne i harmonogram tworzenia rozkładów zajęć, niż zasady przydzielania poszczególnych zajęć konkretnym pracownikom. Wspomniany ust. 4 zawiera w tym względzie jedynie zalecenie, by kierować się takimi kryteriami jak: wykształcenie kierunkowe/obszarowe, dorobek naukowy, dorobek badawczy, osiągnięcia praktyczne/gospodarcze/administracyjne. Kryteria te są dosyć ogólnikowe i nie uwzględniają rozróżnienia na profil studiów ogólnoakademicki i praktyczny. Nie precyzują, jak znaczący ma być dorobek naukowy związany z prowadzonymi zajęciami dydaktycznymi, nie różnicują też w tym względzie poszczególnych modułów czy przedmiotów z programu studiów.

Kolejnym elementem USZJK jest ocena procesu nauczania, która składa się z oceny: sylwetki absolwenta, programu nauczania, planu studiów, szczegółowych programów

poszczególnych przedmiotów, realizowanego systemu punktowego (ECTS), wymagań egzaminacyjnych, wymagań stawianych pracom dyplomowym oraz wymagań i zakresu egzaminu dyplomowego. Nie ulega wątpliwości, że ocena tych elementów – jeśli jest prowadzona prawidłowo – zmierza do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia.

Na szczególną uwagę zasługuje ocenianie procesu dyplomowania, które na Wydziale Ekonomicznym UTH regulowane jest Zasadami dyplomowania, realizacji prac dyplomowych i przeprowadzania egzaminów dyplomowych stanowiącymi załącznik do uchwały nr 25/2013/RW Rady Wydziału Ekonomicznego z dnia 18 kwietnia 2013 r., które to Zasady są dosyć szczegółowym aktem normatywnym regulującym zarówno tak oczywiste kwestie, jak zawartość pracy dyplomowej (strona tytułowa, spis treści, wstęp, rozdziały merytoryczne, podsumowanie i bibliografia), jak i – co może dziwić – maksymalną objętość pracy dyplomowej, ale również procedurę zatwierdzania i wyboru tematów prac dyplomowych. Pozytywnie należy ocenić opiniowanie tematów przez Radę Programową w aspekcie ich zgodności z kierunkiem studiów i zatwierdzanie przez dziekana. Zaproponować by można jednak, aby kryterium oceny był związek tematu z kierunkowymi efektami kształcenia. Uwagę zwraca też bardzo szczegółowa regulacja przebiegu egzaminu dyplomowego łącznie z ogólną liczbą pytań z poszczególnych zakresów, spośród których student wybiera pytania egzaminacyjne losowo. Pozytywnie należy ocenić to, że zestawy pytań egzaminacyjnych podawane są do wiadomości studentów poprzez stronę internetową i tablicę ogłoszeń.

Trzeci z elementów USZJK to ocena jakości i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych zarówno w aspekcie merytorycznym, jak i infrastruktury, liczebności grup studenckich, racjonalności rozkładów zajęć (na pozytywną ocenę zasługuje przykładowo zawarta we wspomnianej Procedurze obsady zajęć dydaktycznych i organizacji systemu kształcenia na Wydziale Ekonomicznym regulacja maksymalnej dziennej liczby godzin zajęć z danego przedmiotu), pomocy dydaktycznych, itp. Istotną jest regulacja, zgodnie z którą ocena jakości zajęć dydaktycznych jest wspomagana anonimową ankietą oceny prowadzonych zajęć wypełnianą dobrowolnie przez studentów. Wydaje się jednak, że pytania ankietowe zbyt dużą wagę przywiązują do kwestii, które powinny być oczywiste, a przynajmniej mogłyby być sprawdzane w inny sposób, niż ankietowanie studentów (np.: czy osoba prowadząca zajęcia przychodziła na nie regularnie/punktualnie, czy przestrzegала terminów konsultacji), a zbyt małą wagę do osiągnięcia założonych efektów kształcenia.

Zgodnie z USZJK istotnym instrumentem oceny jakości procesu dydaktycznego są okresowe hospitacje zajęć, które powinny być prowadzone co najmniej raz pomiędzy standardowymi okresami oceny pracownika, gdyż protokoły hospitacji (podobnie jak i wyniki wspomnianej wyżej ankiety) są wykorzystywane w okresowych ocenach pracowników i w procesie awansowania. Od Arkusza hospitacji zajęć dydaktycznych stanowiącego załącznik nr 2 do USZJK nieco różni się zaprezentowany Zespołowi Oceniającemu wzór Protokołu hospitacji zajęć dydaktycznych na Wydziale Ekonomicznym będący załącznikiem do wydziałowej Procedury hospitacji zajęć dydaktycznych. Przewaga wzorca wydziałowego nad uczelnianym tkwi w punktach dotyczących założonych efektów kształcenia i ich realizacji. Ze wspomnianej Procedury wydziałowej wynika m.in. obowiązek kierowników katedr i zakładów przygotowywania rocznych planów hospitacji określających nazwiska osób prowadzących zajęcia, nazwy przedmiotów i rodzaje zajęć, które podlegać będą hospitacji, a także nazwiska osób hospitujących. Zespołowi Oceniającemu zaprezentowano zarówno taki plan hospitacji przygotowany przez Kierownika Katedry Prawa, jak i kilka przykładowych protokołów hospitacji (sporządzonych jednak na formularzach odbiegających zarówno od wspomnianego Załącznika nr 2 do USZJK, jak i od wzorca wydziałowego). Omawiana wydziałowa procedura precyzyjnie określa częstotliwość hospitacji w odniesieniu do poszczególnych stanowisk (pomijając jednak pracowników dydaktycznych: docentów, starszych wykładowców i wykładowców, a przecież tacy również są na Wydziale

Ekonomicznym zatrudnieni). Oprócz takich hospitacji planowych, o których hospitowany nauczyciel akademicki jest uprzedzany, Procedura wydziałowa przewiduje dokonywanie hospitacji specjalnych, o których terminie osoba hospitowana nie jest uprzedzana, a które przeprowadzane są w enumeratywnie wyliczonych przypadkach.

Inne elementy USZJK to np. ocena dostępności informacji na temat kształcenia, ocena mobilności studentów, ocena warunków socjalnych. Na większą uwagę zasługują takie elementy, jak zbieranie opinii absolwentów o przebiegu odbytych studiów i zbieranie opinii pracodawców o poziomie zatrudnianych absolwentów, o których będzie mowa przy okazji udziału interesariuszy zewnętrznych.

Z USZJK integralnie związane są Wydziałowe Systemy Zapewniania Jakości Kształcenia, których sposób funkcjonowania regulują rady wydziałów. W odniesieniu do wizytowanego kierunku jest to bardzo lapidarna uchwała Nr 69/2013/RW Rady Wydziału Ekonomicznego z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie przyjęcia Wydziałowego Systemu Jakości Kształcenia, zgodnie z którą na ten wydziałowy system składają się m.in. procedury regulujące politykę jakości, a wśród nich procedury ogólnouczelniane (system ocen pracowników i ankietyzacji studentów), procedura ogólnouczelniana z modyfikacją wydziałową (system hospitacji, o którym była już mowa), procedura Biura Karier i wydziałowa (procedura badania satysfakcji i karier studentów – prawdopodobnie miało chodzić o absolwentów) oraz kilka procedur wydziałowych (wspomniane już procedury przygotowania prac dyplomowych i egzaminów dyplomowych oraz obsady zajęć i organizacji systemu kształcenia, a ponadto procedura dotycząca praktyk studenckich, procedura weryfikacji i dokumentowania efektów kształcenia oraz procedura konsultacji z interesariuszami i wdrażania ich postulatów.

Na Wydziałowy System Jakości Kształcenia składają się również podmioty odpowiedzialne za jego realizację, a mianowicie: dziekani (prawdopodobnie miało chodzić o Dziekana i prodziekanów), Zespół ds. Jakości i Rada Programowa. Nieco zaskakuje brak wśród tych podmiotów Wydziałowego Pełnomocnika ds. Jakości Kształcenia, którego obowiązek powołania przez Dziekanów poszczególnych wydziałów wynika jednoznacznie z USZJK. Akt ten reguluje bardzo precyzyjnie (i w ocenie Zespołu Wizytującego – prawidłowo) zakres zadań takiego pełnomocnika wydziałowego, m.in.: zbieranie, gromadzenie i rozpowszechnianie informacji i innych danych dotyczących działań w zakresie jakości kształcenia, organizowanie i koordynacja działań związanych z procesem akredytacyjnym, koordynacja i kontrola prawidłowości realizacji procesu oceny zajęć dydaktycznych przez studentów oraz zasięgania opinii absolwentów, w tym pomoc w zakresie przygotowywania ankiet i opracowywania wyników, koordynacja procesu hospitacji zajęć dydaktycznych, kierowanie pracami powołanych na Wydziale grup zadaniowych związanych z jakością kształcenia i sporządzanie corocznego raportu o stanie jakości kształcenia na Wydziale, prezentowanie go na posiedzeniu Rady Wydziału (przynajmniej jedno posiedzenie w roku powinno być poświęcone zagadnieniom doskonalenia jakości kształcenia na wydziale) i przygotowanie planu działań mających na celu podnoszenie jakości kształcenia w okresie do następnej oceny.

Należy jednak zauważyć, że Pełnomocnik Dziekana ds. Jakości Kształcenia na Wydziale Ekonomicznym funkcjonuje i jest członkiem powołanego przez Radę Wydziału (Uchwałą nr 74/2012/ RW z dnia 20 grudnia 2012 r. zmienioną Uchwałą Nr 9/2013/RW, Uchwałą Nr 67/2013/RW z dnia 12 grudnia 2013 r. i Uchwałą Nr 13/2014/RW z dnia 6 lutego 2014 r.) Zespołu ds. Jakości Kształcenia (w pierwotnej wersji: Komisji ds. Jakości Kształcenia), do którego zadań należy w szczególności przeprowadzanie audytów wewnętrznych w zakresie programów kształcenia, organizacji studiów, kadry akademickiej, technicznej realizacji procesu kształcenia, badania satysfakcji studentów i badania losów absolwentów.

Zespołowi Oceniającemu przedstawiono sprawozdanie z działań związanych z systemem zapewniania jakości w zakresie badania satysfakcji absolwentów 2012-2013, które z niezrozumiałych przyczyn zatytułowane jest Sprawozdanie Pełnomocnika Rektora na Wydziale Ekonomicznym itd. Można odnieść wrażenie, że wprowadzicie system zapewniania jakości kształcenia funkcjonuje, ale poszczególne jego podmioty miewają problemy nie tylko z zakresem swoich czynności (badanie satysfakcji studentów i losów absolwentów – jak wspomniano wyżej – należy do kompetencji całego Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, a nie tylko Pełnomocnika Dziekana), ale nawet z prawidłowym określeniem nazwy swej funkcji.

Przedstawiona tu sytuacja nie powinna jednak istotnie obniżyć ogólnie pozytywnej oceny działań podejmowanych zarówno w skali całego Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego, jak i jego Wydziału Ekonomicznego w celu zapewniania wysokiej jakości kształcenia, przejrzystości struktury zarządzania procesem dydaktycznym na ocenianym kierunku studiów, a także systematyczności i kompleksowości przeprowadzanych ocen i analiz osiąganych efektów kształcenia.

Ocena efektywności systemu zapewnienia jakości kształcenia w zakresie analizy efektów kształcenia i mechanizmów służących monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia, Ocena przydatności tego systemu do badania zgodności programu kształcenia na danym kierunku studiów i metod jego realizacji z założonymi (lub wzorcowymi) efektami kształcenia albo ze standardami kształcenia a także oczekiwań rynku pracy. Ocena jego dotychczasowej skuteczności w diagnozowaniu słabych stron programu kształcenia;

Analizując efektywność, przydatność i skuteczność systemu zapewniania jakości kształcenia w zakresie analizy efektów kształcenia należy odwołać się do dwóch uchwał Rady Wydziału Ekonomicznego z początku bieżącego roku, a mianowicie: Uchwały Nr 9/2014/RW z dnia 6 lutego 2014 r. w sprawie przyjęcia procedury systemu weryfikującego efekty kształcenia oraz dokumentowania weryfikacji efektów kształcenia i Uchwały Nr 25/2014/RW z dnia 24 kwietnia 2014 r. w sprawie przyjęcia zasad ewaluacji dotyczących oceny efektów kształcenia dla programów studiów realizowanych na Wydziale Ekonomicznym, do której załącznikiem jest System oceny efektów kształcenia na Wydziale Ekonomicznym obejmujący następujące procedury: analizy realizacji celów programu kształcenia, badania jakości prac dyplomowych i ich adekwatności do programu studiów i zamierzonych efektów kształcenia, analizy organizacji i przebiegu egzaminu dyplomowego oraz procedury analizy wyników nauczania (statystyka ocen). Dopelnieniem tych regulacji jest Uchwała Nr 15/2014/RW z dnia 6 lutego 2014 r. w sprawie powołania Komisji ds. Oceny Efektów Kształcenia, której zadania dotyczą wymienionych wyżej czterech procedur.

Procedura postępowania weryfikującego efekty kształcenia oraz dokumentowania weryfikacji efektów kształcenia określa obowiązki nauczycieli akademickich, m.in.: zrealizowania efektów kształcenia określonych w sylabusie i ich weryfikacji. Weryfikacja ogólna obejmuje wydrukowanie z systemu eUniwersytet raportu Statystyka ocen pokazującego rozkład ocen uzyskanych przez studentów z danego przedmiotu i ewentualne odręczne umieszczenie na tym wydruku uwag i propozycji zmian w zakresie przedstawianego w ramach przedmiotu materiału, form i sposobu prowadzenia zajęć oraz form zaliczenia przedmiotu, a następnie przekazanie tego raportu kierownikowi katedry, który co najmniej raz w roku powinien omówić wyniki zawarte w takich raportach i przedstawić wnioski oraz zalecenia na zebraniu katedry, a także przedstawić je Pełnomocnikowi ds. jakości na Wydziale, który z kolei prezentuje wyniki ogólnej weryfikacji na posiedzeniu Rady

Wydziału. Weryfikacja szczegółowa efektów kształcenia określonych w sylabusie przedmiotu przeprowadzana jest przez nauczyciela akademickiego prowadzącego zajęcia. Osiągnięcie przez każdego studenta efektów kształcenia określonych w sylabusie przedmiotu jest dokumentowane w sposób uregulowany omawianą Procedurą (protokół szczegółowy egzaminu lub zaliczenia ustnego stanowi załącznik do niej), a dokumentacja ta ma być przechowywana nie krócej niż przez 12 miesięcy od zakończenia semestru, w którym realizowany był przedmiot.

Dokument zatytułowany „Procedura analizy realizacji celów programu kształcenia dla zajęć dydaktycznych” przewiduje m.in. obowiązek prowadzącego przedmiot przedstawienia kierownikowi katedry do akceptacji listy pytań (problemów) korespondujących z przyjętymi efektami kształcenia zawartymi w sylabusie przedmiotu, obowiązek koordynatora przedmiotu zapoznania prowadzących zajęcia o stosowanych metodach nauczania, zakładanych efektach kształcenia, metodach ich weryfikacji oraz kryteriach oceny osiągniętych efektów i obowiązek prowadzącego zajęcia wypełnienia indywidualnego semestralnego protokołu oceny efektów kształcenia. Ta sama procedura dla studenckich praktyk zawodowych stwierdza, że weryfikacja efektów kształcenia uzyskanych w wyniku odbycia praktyk odbywa się na poziomie pracodawcy, który wydaje zaświadczenie o odbyciu praktyk wraz z opinią, a także na poziomie uczelni, w której opiekun praktyk weryfikuje osiągnięcie efektów kształcenia na podstawie hospitacji praktyk, zaświadczeń z odbycia praktyki i sprawozdań z odbycia praktyki. W tym miejscu należy zauważyć, że praktykom zawodowym poświęcona jest oddzielna procedura przyjęta Uchwałą nr 8/2014/RW Rady Wydziału Ekonomicznego w sprawie przyjęcia procedury dotyczącej organizacji studenckich praktyk zawodowych na Wydziale Ekonomicznym. Ze stanowiących załącznik nr 1 do tej uchwały Zasad odbywania studenckich praktyk zawodowych na Wydziale Ekonomicznym wynika, że praktyki są integralną częścią programu kształcenia, a ich celem jest m.in. wykształcenie umiejętności zastosowania wiedzy teoretycznej w praktyce oraz pogłębienie przekonania o konieczności uczenia się przez całe życie i samodoskonalenia w zakresie kompetencji osobistych i zawodowych. Z kolejnego załącznika, a mianowicie z Ramowego programu praktyk na kierunku Administracja – studia pierwszego stopnia wynika, że praktyka ta ma przygotować studentów do wykorzystywania zdobytej wiedzy w celu rozstrzygania podstawowych dylematów pojawiających się w pracy zawodowej. Analogicznie na studiach drugiego stopnia chodzi o wykorzystywanie rozszerzonej, profesjonalnej wiedzy.

Procedura badania jakości prac dyplomowych i ich adekwatności do programów studiów i zamierzonych efektów kształcenia odwołuje się do omówionych już Zasad dyplomowania, realizacji prac dyplomowych i przeprowadzania egzaminów dyplomowych na Wydziale Ekonomicznym powtarzając niektóre regulacje, a ponadto wprowadza zasadę, iż jakość prac dyplomowych weryfikują promotor oraz recenzent pracy wypełniając formularz recenzji oraz wystawiając ocenę. Po każdym semestrze, w którym przeprowadzane są egzaminy dyplomowe kierownicy katedr dokonują oceny jakości prac dyplomowych, a konkretnie przynajmniej jednej pracy przygotowanej u każdego z pracowników jego katedry prowadzących seminarium dyplomowe.

Do wspomnianych Zasad dyplomowania, realizacji prac dyplomowych i przeprowadzania egzaminów dyplomowych na Wydziale Ekonomicznym odwołuje się również Procedura analizy organizacji i przebiegu egzaminu dyplomowego uzupełniając te Zasady np. postanowieniem, że harmonogram egzaminów dyplomowych i skład komisji egzaminacyjnych wyznacza i podaje do wiadomości dziekan, że wynik egzaminu dyplomowego jest średnią arytmetyczną z czterech ocen za poszczególne pytania i że w każdym semestrze kierownik katedry analizuje i ocenia przynajmniej jeden egzamin dyplomowy każdego z pracowników katedry, który pełnił funkcję promotora pracy dyplomowej.

Procedura analizy wyników nauczania (statystyka ocen) powiela omówiony już, a przewidziany w Procedurze postępowania weryfikującego efekty kształcenia oraz dokumentowania weryfikacji efektów kształcenia obowiązek wydrukowania z systemu eUniwersytet raportu Statystyka ocen oraz uprawnienie do odrębnego przedstawienia na nim uwag i propozycji zmian.

Przedstawione tu regulacje są na tyle nowe, że jedynie potencjalnie można pozytywnie ocenić ich przydatność do badania zgodności programu kształcenia i metod jego realizacji z założonymi efektami kształcenia. Z uznaniem należy jednak zauważyć fakt, iż jeszcze przed wprowadzeniem omówionych procedur w odniesieniu do studentów przyjętych na pierwszy rok studiów w 2012 r. opracowano kierunkowe efekty kształcenia i dostosowany do nich nowy program studiów, który już rok później, a więc w odniesieniu do studentów przyjmowanych w 2013 r. nieco skorygowano. Może to świadczyć o skuteczności systemu w diagnozowaniu słabych stron programu kształcenia.

Ocena systemu upowszechniania informacji dotyczących wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia, oraz wprowadzanych zmian;

Informacje dotyczące wyników monitorowania jakości procesu kształcenia, a konkretnie wyniki ankietyzacji są przedstawiane przez kierowników katedr zainteresowanym pracownikom, a nazwiska nauczycieli akademickich wyróżnionych przez ankietowanych studentów podawane są do wiadomości podczas posiedzenia Rady Wydziału.

Wszystkie uchwały Rady Wydziału, w tym dotyczące efektów kształcenia, ich oceny i weryfikacji są zamieszczane na stronie internetowej, można zatem w dzisiejszych czasach przyjąć, że są należycie upowszechniane.

2) Czy w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą pracownicy, studenci, absolwenci oraz inni interesariusze zewnętrzni?

Ocena udziału interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w procesie zapewnienia jakości kształcenia i działań podejmowanych przez jednostkę, mających aktywizować uczestników i beneficjentów procesu kształcenia do podnoszenia jego jakości. Ocena stopnia zainteresowania studentów jakością kształcenia i ich wpływu na tę jakość. Ocena roli przedstawicieli studentów w organach kolegialnych uczelni/jednostki oraz przedstawicieli Parlamentu Studentów RP w procesie optymalizacji osiągniętych efektów kształcenia i ich dostosowywanie do aktualnego poziomu wiedzy i wymagań otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym rynku pracy;

Uchwałą nr 11/2013/RW Rady Wydziału Ekonomicznego z dnia 28 lutego 2013 r. została powołana Rada interesariuszy zewnętrznych. Kolejnym aktem normatywnym regulującym zagadnienie interesariuszy zewnętrznych jest Uchwała nr 10/2014/RW Rady Wydziału Ekonomicznego z dnia 6 lutego 2014 r. w sprawie przyjęcia procedury konsultacji z interesariuszami, załącznikiem do której jest Regulamin Rady Interesariuszy Wydziału Ekonomicznego UTH w Radomiu. W myśl jego postanowień członków Rady powołuje Rada Wydziału spośród przedstawicieli podmiotów gospodarczych, jednostek administracji rządowej i samorządowej, instytucji finansowych oraz innych organizacji zainteresowanych jakością kształcenia studentów Wydziału Ekonomicznego. Rada Interesariuszy oraz jej członkowie mogą wydawać opinie i sugestie dotyczące planów i programów kształcenia oraz szeroko pojętej jakości kształcenia. Zgłoszone opinie i sugestie dokumentuje się poprzez

sporządzenie protokołu z posiedzenia Rady Interesariuszy lub notatki z konsultacji. Zespołowi Oceniającemu zaprezentowano dwie pozytywne opinie (choć jedna zawiera uwagi krytyczne) członków Rady Interesariuszy o programie kształcenia na kierunku Administracja pierwszego stopnia oraz dwie pozytywne (choć również z pewnymi uwagami) o programie na kierunku Administracja drugiego stopnia, specj. Administracja finansów publicznych w Polsce i Unii Europejskiej, a ponadto jedną ogólnie pozytywną opinię o wszystkich programach.

W kwestii udziału interesariuszy wewnętrznych Zespołowi Oceniającemu przedstawiono dokumentację przeprowadzonych w październiku 2013 r. konsultacji ze studentami w sprawie kryteriów/pytań ankietyzacji – oceny przez studentów jakości zajęć dydaktycznych.

Problematyki ankietyzacji dotyczy również Procedura badania satysfakcji absolwentów Wydziału Ekonomicznego stanowiąca załącznik do uchwały nr 12/2014/RW Rady Wydziału Ekonomicznego z dnia 6 lutego 2014 r. Wyniki ankietyzacji mają być wykorzystywane do formułowania zaleceń oraz rekomendacji służących doskonaleniu i weryfikacji programów kształcenia. Ogólnouczelnianym aktem normatywnym dotyczącym omawianej problematyki jest Zarządzenie R-13/2013 Rektora UTH z dnia 8 lutego 2013 r, w sprawie monitorowania karier zawodowych absolwentów UTH w Radomiu, zgodnie z którym studenci przed obroną pracy dyplomowej wypełniają formularz zgłoszenia w sprawie wyrażenia zgody na udział w badaniu.

Wspomniane wyżej Sprawozdanie Pełnomocnika Rektora na Wydziale Ekonomicznym z działań związanych z systemem zapewnienia jakości w zakresie badania satysfakcji absolwentów 2012-2013 stwierdza, że absolwenci stanowią kluczową grupę interesariuszy, bowiem ich opinie pozwalają na dopasowanie oferty dydaktycznej do oczekiwań rynku pracy. Badania, których dotyczy omawiane sprawozdanie przeprowadzono dlatego, że „działania Biura Karier nie przyniosły w pierwszym roku badania liczby zwrotów pozwalających na opracowanie wyników mających wartość diagnostyczną”.

Można zatem przyjąć, że stopień zainteresowania absolwentów jakością kształcenia i ich wpływu na tę jakość jest jeszcze zbyt niski. Nie wydaje się wyższym stopień zainteresowania aktualnych studentów. Ogranicza się on do udziału przedstawicieli studentów we wszystkich organach kolegialnych, których kompetencje dotyczą jakości kształcenia, a zwłaszcza w Senacie, Radzie Wydziału, Radzie Programowej, Komisji ds. Efektów Kształcenia oraz Zespole ds. Jakości Kształcenia. Uczestniczący w spotkaniu z Zespołem Oceniającym studenci nie mieli jednak zastrzeżeń co do swojego udziału jako interesariuszy wewnętrznych w procedurach dotyczących jakości kształcenia na wizytowanym kierunku studiów.

Podczas wizytacji stwierdzono podejmowane przez jednostkę działania mające aktywizować studentów do podnoszenia jakości kształcenia, brakuje jednak – w ocenie studentów - spotkań Władz Uczelni ze studentami, jako głównymi beneficjentami procesu kształcenia.

Studenci mają stosunkowo dużą wiedzę na temat systemu zapewniania jakości kształcenia, jednakże nie do końca rozumieją jego znaczenie. Studenci chcieliby otrzymywać więcej informacji na temat wszelkich działań mających wpływ na dostosowanie programu kształcenia do wymagań rynku pracy.

Wprowadzony na Uczelni system ankietyzacji służy do oceny jakości zajęć pod kątem realizowanych treści programowych oraz jakości pracy nauczycieli akademickich. Studenci raz na semestr dokonują anonimowej oceny jakości nauczania, badania studentów początkowo przeprowadzono metodą ankiety w wersji papierowej do 2012 r., a następnie poprzez system uczelni wirtualnej. Dostęp do ankiety możliwy jest po zalogowaniu się.

Przyjęte rozwiązanie po konsultacjach ze studentami oraz zapewnieniem anonimowości ze strony władz Rektorskich zostało przyjęte za obopólną zgodą. Kwestionariusz ankiety jest zrozumiały oraz stwarza możliwość zawarcia dodatkowych uwag studentów. Wyniki ankiet są opracowywane do postaci umożliwiającej ich analizę.

Studenci wizytowanego kierunku wypełniają ankiety, jednak nie widzą działań Uczelni w zakresie wprowadzania zmian będących efektem otrzymanych w trakcie procesu ankietyzacji wyników. Wyniki ankiet nie są udostępniane studentom co powoduje ich negatywne nastawienie względem procesu. W trakcie spotkania z zespołem oceniającym PKA studenci wyrazili opinię, iż udostępnienie ogólnych wyników i statystyk dotyczących ankiet oraz wcześniejsze podawanie terminu przeprowadzenia ankiety pozytywnie wpłynęłoby na odbiór procesu ankietyzacji wśród studentów.

Programy studiów oraz inne regulacje dotyczące studentów są uchwalane po uprzednich konsultacjach z Samorządem Studentów posiadającym swoich przedstawicieli w koleżeńskich gremiach wydziałowych oraz uczelnianych. Przedstawiciele studenci aktywnie uczestniczą w obradach poszczególnych komisji, Rady Wydziału oraz Senatu. Przedstawiają propozycje dotyczące poszczególnych rozwiązań oraz zgłaszają swoje uwagi. W trakcie rozmowy z zespołem oceniającym PKA studenci wyrazili opinię, iż przedstawiane propozycje oraz uwagi w większości poddawane są dyskusji oraz wdrażane w miarę możliwości.

Reasumując: udział interesariuszy zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych, jest zauważalny, należy jednak zalecić jego stałe poszerzanie.

w przypadku, gdy przeprowadzana jest kolejna ocena jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy odnieść się do stopnia realizacji zaleceń, jeżeli były sformułowane poprzednio, ocenić dokonane zmiany i ich efekty;

Z raportu samooceny wynika, że nie jest to pierwsza wizytacja na ocenianym kierunku studiów, dnia 23 października 2008 r. wydana została ocena pozytywna, jednak wskazano potrzebę doskonalenia efektywności wewnętrznego systemu zapewniania jakości w zakresie organizacji egzaminów dyplomowych i powiązania tematyki prac z zagadnieniami administracyjnymi. Wydaje się, że omówione Zasady dyplomowania, realizacji prac dyplomowych i przeprowadzania egzaminów dyplomowych stanowiące załącznik do uchwały nr 25/2013/RW Rady Wydziału Ekonomicznego z dnia 18 kwietnia 2013 r., a także Procedura analizy organizacji i przebiegu egzaminu dyplomowego składająca się na system oceny efektów kształcenia przyjęty uchwałą nr 25/2014/ RW Rady Wydziału Ekonomicznego z dnia 24 kwietnia 2014 r. w sprawie przyjęcia zasad ewaluacji dotyczących oceny efektów kształcenia dla programów studiów realizowanych na Wydziale Ekonomicznym to akty normatywne, dzięki którym nie będzie już dochodziło do zauważonych poprzednio nieprawidłowości.

Dokonana przez Zespół Oceniający analiza losowo wybranych prac dyplomowych oraz dokumentacji egzaminu dyplomowego świadczy o uwzględnieniu uwag wynikających z poprzedniej kontroli.

w przypadku dokonania oceny kierunku/akredytacji jednostki przez zagraniczną instytucję akredytacyjną – należy przedstawić stanowisko w sprawie wykorzystania wyników tej oceny w podnoszeniu jakości kształcenia.

Brak informacji na temat oceny kierunku czy akredytacji uczelni przez zagraniczną instytucję akredytacyjną.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia (odrębnie dla każdego poziomu kompetencji).

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/ Biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
Wiedza	+	+	+	+	+	+
umiejętności	+	+	+	+	+	+
kompetencje społeczne	+	+	+	+	+	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia- pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

-- nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych:

- 1) Jednostka wypracowała strukturę zarządzania kierunkiem studiów oraz dokonuje ocen efektów kształcenia; wyniki tej oceny stanowią podstawę rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości jego końcowych efektów,
- 2) W procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą pracownicy, studenci oraz inni interesariusze zewnętrzni.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1	koncepcja rozwoju kierunku			X		
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3	program studiów		X			
4	zasoby kadrowe		X			
5	infrastruktura dydaktyczna	X				
6	prowadzenie badań naukowych ²		X			
7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

Ocena możliwości uzyskania zakładanych efektów kształcenia i rozwoju ocenianego kierunku w wizytowanej jednostce oraz zapewnienia wysokiej jakości kształcenia, a także wskazanie obszarów nie budzących zastrzeżeń, w których wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest wysoce efektywny oraz obszarów wymagających podjęcia określonych działań (uzasadnienie powinno odnosić się do konstatacji zawartych w raporcie, zawierać zalecenia).

Sformułowane efekty kształcenia, generalnie są zgodne z KRK. Uwzględniają one możliwości realizowania zindywidualizowanej koncepcji kształcenia w szerokich granicach wyznaczonych przez KRK, przez przedstawienie specyficznych efektów kształcenia, zwłaszcza do proponowanych specjalności. Kierunkowe, przedmiotowe i modułowe efekty

² Ocena obligatoryjna jedynie dla studiów II stopnia i jednolitych magisterskich.

kształcenia są zgodne z wymaganiami formułowanymi dla obszaru wiedzy, z którego wywodzi się kierunek. Zastrzeżenia budzi jednak włączenie do oferty dydaktycznej niektórych przedmiotów ogólnouczeniowych z tzw. grupy HES, które nie wykazują żadnego związku z koncepcją kształcenia przyjętą dla kierunku. W pozostałym zakresie Zespół ocenia, iż spójność programu studiów i innych elementów procesu kształcenia jest satysfakcjonująca, poprawy wymaga natomiast koherencja dokumentacji, m.in. w zakresie standaryzacji treści kart przedmiotów.

Pod względem koncepcji rozwoju, kierunek prezentuje się dobrze. Korzysta także z bardzo dobrej infrastruktury dydaktycznej. Uczelnia prowadzi politykę kadrową zasadniczo sprzyjającą podnoszeniu kwalifikacji i w pewnym stopniu zapewnia pracownikom warunki rozwoju naukowego i dydaktycznego, ale od władz Uczelni należy oczekiwać dużo większego zaangażowania we wsparcie finansowo – organizacyjne pracowników, lepszego rozumienia potrzeb kadry, a zwłaszcza zrozumienia specyfiki pracy naukowej w dyscyplinach naukowych, z którymi związane są efekty kształcenia kierunku studiów „administracja”. Należy też nadmienić, iż byłoby wskazane afiliowanie kierunku także do dyscypliny „finanse”, obok dyscyplin do których kierunek przyporządkowany jest obecnie.

System opieki naukowej i dydaktycznej nad studentami ocenianego kierunku działa prawidłowo. System opieki materialnej i socjalnej również działa prawidłowo. Uczelnia stara się dbać o rozwój, kulturalny oraz społeczny studentów.

Jednostka wypracowała strukturę zarządzania kierunkiem studiów oraz dokonuje ocen efektów kształcenia; wyniki tej oceny stanowią podstawę rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości jego końcowych efektów. W procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą pracownicy, studenci oraz inni interesariusze zewnętrzni.

Władze Uczelni, w odpowiedzi na raport z wizytacji, przestały obszerną dokumentację odnoszącą się do koncepcji rozwoju kierunku, po analizie której, ZO zdecydował się podnieść ocenę kryterium 1 ze znacząco na w pełni.

1	koncepcja rozwoju kierunku		X			
----------	-----------------------------------	--	----------	--	--	--